

PAROLE

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen jäsenlehti

Kesäkuu 2025 • nro 2 (362) • 94. vsk

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ

Sisällys

Pääkirjoitus: Perinteet nykyaikaan	3
Kolumni: Vesa Valtonen.....	4
Jääkärien jäljille	5
Jääkäripäivistä Jalkaväkipäiviin.....	6
Majurit matkalla: Finnentag, Rheinmetall ja Luoteis-Saksa	8
Majurit matkalla: Belgia, Luxemburg, Ranska	12
Mannerheim ei sallinut naisten aseistamista	18
Jääkärisäätiön hallitus kokoontui Päävartiossa	22
Osastojen yhteystiedot	23
Järjestöasioista laajempaan sisältöön – Jukka Knuutin Parole eli ajassa	24
Perinneyhdistys ry:n puukot	26
Varsinais-Suomen Osaston ilmoitus	27
Galling (Galini) – Jääkärien hautamuistomerkin 100-vuotisjuhla.....	28
Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen kevätkokous.....	30
Jääkäripataljoona 27:n Keski-Suomen Perinneyhdistyksen 30-vuotisjuhlaseminaari	31
Prikaatikenraali Matz eläkkeelle.....	33
Miten kalliiksi jääkäriaktivismi tuli etappitalon isäntäväelle?.....	34
Jääkärikoira Popi oli sotilasarvoltaan vääpelimuseo	38
Jääkärin rakkaus teatteridraama.....	40
Pieni Jääkäriperinneosasto Merikarvian museossa	41
Jääkäritaiteilijat-näyttely esillä Saksan Hohenlockstedtissa ja syksyllä Kauhavan Kaari-galleriassa	42
Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ry:n kesäpäivät ilmoitus.....	45
Suomen jääkärimuseo 30 vuotta ilmoitus	46
Kirjeitä toimitukselle	47
Kirja-arvostelut.....	48
Jäsenpalvelun myytävät tuotteet.....	51

Etukannen kuvateksti: Jääkäripataljoona 27:n 4. komppania asemiansa edustalla Riianlahdella 1916. Kuva: Puolustusvoimat

Perinteet nykyaikaan

Teksti **Mikko Ilkko**

Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys on färkeä osa laajempaa sotiemme veteraanien perinteiden säilyttämistä.

Jääkäreiden merkitys vapausso-
dassa tiedetään. Myös vuosien 1939–
1945 sodissa ja Puolustusvoimien
sekä yhteiskunnan jälleenrakenta-
misessa jääkärikoulutuksen saaneet
olivat merkittävässä rooleissa.

Viimeinen jääkäri, jääkärikenraali
Väinö Valve kuoli kolmekymmentä
vuotta sitten mutta sotiemme vete-
raaneja on keskuudessamme noin
1400. Lisäksi heidän puolisoitaan ja
leskiä noin 4000.

Tammenlehvän perinneliitto järjes-
ti upean Vahdinvaihto-juhlan maa-
liskuussa. Tällä juhlalla sinetöitiin
veteraanityön siirtyminen vanhoilta
sotaveteraanijärjestöiltä Tammen-
lehvän perinneliitolle. Lakkautettujen
Suomen Sotaveteraaniliiton, Rinta-
maveteraaniliiton ja Rintamanaisten
Liitto työ jatkuu Tammenlehvän sa-
teenvarjon alla.

Myöhemmin tänä vuonna lak-
kautettava Sotainvalidien Veljesliit-
toa oli muuten mukana perustamassa
Väinö Valve, joka toimi pitkään sen
puheenjohtajanakin.

Tasavallan presidentti Alexander
Stubb antoi ensimmäisen päiväkä-
skynsä talvisodan päättymisen muisto-
päivänä. Päiväkäsky oli kohdennettu
sotaveteraaneille.

Päiväkäskyssään presidentti huo-
mautti veteraaneja olevan keskuude-
ssamme yhä vähemmän ja, että vas-
tuunkanto jokaisesta veteraanista on

kunniavelkaa. Hän totesi, että samaan
aikaan siirryimme jo perinneaikaan.

Stubb korosti perinnetyön merki-
tystä myöntämällä Tammenlehvän
perinneliitolle 4. luokan Vapauden-
ristin miekkoinen kiinnitettäväksi
liiton lippuun.

Tammenlehvän perinneliittoon
kuuluu monia muitakin jäsenjärjes-
töjä kuin mainitut perustajat, muun
muassa valtakunnalliset reserviläis-
liitot ja perinneliitot.

On hyvä, että eri järjestöillä on
omat roolinsa perinnetyössä. Ehkä
näitä voisi jopa kirkastaa esimerkik-
si puolustusministeriön johtaman
veteraaniasia-ain neuvottelukunnan
ohjauksella.

Rauhanturvaajaliitto tuli hiljat-
tain julkisuuteen ehdotuksellaan
veteraani-käsitteen laajentamisesta.
Suomen itsenäisyyttä puolustaneilla
sotaveteraaneilla on erityinen juridi-
nen asema, joka takaa yhteiskunnan
huolenpitoa sekä muita etuja, joiden-
ka puolesta veteraanijärjestöt ovat
taistelleet vuosikymmeniä.

Rauhanturvaajaliitto haluaa kriisin-
hallintaveteraaneille toimia tarvitta-
van tuen ja hoidon toteuttamiseksi.
Liiton puheenjohtaja ei näe, että itse
nimikysymys olisi ongelma. Kriisin-
hallintaoperaatioissa palvelleita voi-
daan hänen mukaansa kutsua krii-
sinhallintaveteraaneiksi jatkossakin.
Jos tulevaisuudessa joukkoon tulee
muissa sotilaallisissa ulkomaanope-
raatioissa palvelleita, voitaisiin ajatella
esimerkiksi nimitystä ulkomaanope-
raatioveteraani.

Veteraani-termin käyttö monessa
liittolaismaassamme ei välttämät-
tä erottele onko maansa puolesta
sotilaana palvellet ollut sodassa tai
kriisinhallintatehtävässä. Siinä mie-
lessä veteraani voisi olla tulevaisuu-
dessa yleisnimitys kriisinhallinta- tai
muussa operaatiossa palvelleelle,
jotta varmistetaan hänelle kuuluvat
veteraanipalvelut. Tätäkin valmistel-
laan Puolustusvoimissa osana krii-
sinhallintaveteraanien palveluiden
kehittämistä.

Kriisinhallintaveteraanit ovat an-
sainneet tukensa ja samalla on syytä
pohtia terminologiaa. Eli jos nyt ra-
jataan veteraanitermin käyttö viime
sotien viimeisen veteraanin poistumi-
seen, voimme olla myöhässä seuraav-
an sodan osalta tai vähintään, kun
meidän sotilas on tulenkäyttötilan-
teessa Naton rauhan ajan tehtävässä.

Kun maailmalla kyseenalaistetaan
totuuksia, on kansallinen narratiivi
todella tärkeä ja sitä tuetaan perin-
netyöllä. Jääkäreillä, sotaveteraaneilla
ja muilla veteraaneilla on paikkansa
Suomen narratiivissa.

P.S. Kansallisen veteraanipäivän
pääjuhlassa (27.4.) jatkui veteraani-
teeman käsittely. Tilaisuudessa pu-
huneiden tasavallan presidentin ja
Puolustusvoimain komentajan puheet
ovat luettavissa heidän verkkosivuil-
laan. Jos Ylen lähettämä ohjelma
pääjuhlasta meni ohitse, se löytyy tal-
lenteena Yle Areenasta, samoin kuin
Vahdinvaihto-juhla. ■

Kolumni • Vesa Valtonen

JP27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja

Se kasvaa, se ryntää, se voittaa!

Alkuvuosi on ollut jääkärien perinnön vaalimisen kulta-aikaa. Saimme olla mukana, järjestää ja myös kokea ainutlaatuisen upeat jääkärien koulutuksen 110-vuotisjuhla Hohenlockstedtissa ja viettää samalla 70. Finnentagia. Tuntui siltä, että saksalaiset tunnustuvat vihdoinkin laajemmin ja avoimesti yhteisen historiamme ja antoivat arvoa jääkärien perinnölle sekä ennen kaikkea perinnön uskollisille vaalijoille. Jälkimmäisissä on ollut kiinnostusta kuulla lisää ja ensi vuoden Finnentagiin on tehty jo ensimmäisiä alustavia ilmoittautumisia.

Ensimmäisellä vuosineljänneksellä Puolustusvoimat päätti laajentaa jääkäriperinteen vaalimisen mahdolliseksi kaikille joukoille, joiden historiassa tunnistetaan jääkärien (JP27) rooli ja vaikutus. Joukot voivat harkintansa mukaan vaalia jääkäriperinteitä esimerkiksi jääkäripäivänä 25.2. ja Jääkärien marssia voidaan

soittaa vuosipäivän ja perinnepäivän tilaisuuksissa. Tämä mahdollistaminen ei muuta aiemmilla päätöksillä vahvistettuja perinteitä.

Vuoden taittuessa suveksi järjestettiin toinen ainutlaatuinen jääkäriperinnön vaalimisjuhla ensimmäisten taistelussa kaatuneiden jääkärien hautamuistomerkillä Latvian Galingissa (Galini). Järviseutu-seuran ja Etelä-Pohjanmaan jääkäriperinneyhdistyksen upeasti kunnostama 100-vuotias hautamuistomerkki palautettiin arvoonsa ja uudelleen Latvian asevoimien suojeluksen.

Suomen Latvian suurlähetystön ja Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistyksen sekä Puolustusvoimien tukemana järjestetty tilaisuus on erinomainen osoitus toimivasta yhteistyöstä latvialaisten ja suomalaisten välillä. Latvian asevoimien komentaja, kenraalimajuri Kaspars Pudānsin osallistuminen tilaisuuteen ja hänen

lausumansa tervehdys vahvistivat myös asevoimien vankkumattoman tuen jääkärien perinnön vaalijoille. Voimme luottavaisin mielin valmistella ensi vuoden jääkärien rintamavaiheen 110-vuotisjuhlallisuuksia ja tulevia muita tilaisuuksia.

Jääkärien perinnön vaalimisen tapahtumissa on ollut tänä keväänä poikkeuksellista nostetta, joten voimme laulaa jääkärimarssin tahtiin se kasvaa, se ryntää, se voittaa. Hienoja tapahtumia on myös tulossa, kuten kesäpäivät Uudellamaalla ja Korttejärven jääkäriseminaari syyskuussa. Tule mukaan nauttimaan jääkäritarinoista mukavassa seurassa. ■

Jääkärien jäljille

Teksti **Ohto Manninen**, professori

Opintojen alkuaikana suuntauduin poikavuosien harrastuksen myötä sotahistoriaan. Yleisen historian laudaturtyö käsitteli merisotaa ja Suomen historian aihepiiristä julkaisemani väitöskirjan (1974) aihepiirinä oli asevelvollisuuden toimeenpano valkoisessa Suomessa 1918. Siihen aikaan aktiiviset ruotsinkieliset opiskelijat käyttivät termiä inbordeskrig ja välttääkseni keskustelun sodan luonteesta jätin mm. Jaakko Paavolaisen (Punainen terrori, Valkoinen terrori) suosituksista sen nimeämättä.

Pidin sitten esitelmiä vuosien 1917–1918 tapahtumista. Erik Wihtolin (jääkärien poika) mukana päädyin pitämään esitelmän tilaisuudessa, jossa oli jääkärinrouvia (Rautiainen, Wihtol). Sitten minut pyydettiin pi-

tämään esitelmä Vaasaan jääkärien Suomeen palun juhlaan. Lentomat-kalla seuranani oli sukulaiseni jääkärinrouva Leena Paloheimo. Esitelmän (Mannerheimin ja jääkärien kitkasta 1918) pidin Vaasan kirkossa, ei alttarilla vaan alttarin edessä. Pieni osa oli ruotsinkielellä, niin kuin asiaan kuului. Päätösateriaalla jäivät erityisesti mieleen Matti Laurila, Martola ja Puroma.

Seuraava episodi oli sitten 1996, kun Matti Klinge oli kirjoittanut Finlands historia -kirjassa, että jääkärisäätiön puheenjohtaja Per Heinrichs pyysi minut kokoukseen asiantuntijaksi. Sen jälkeen olin säätiön toiminnassa parikymmentä vuotta.

Jääkärikansliaan Kruunuhaassa tutustuin pitäessäni siellä 2003 esitelmän Viipurin valtauksista 1918. Silloin sain kiitokseksi lipun. Väinö Valve oli paikalla ja pääsin sitten käymään hänen kotonaankin (silloin tosin tutkin vuoden 1941 tapahtumia).

Suuren työpanoksen vaati pakostakin osallistuminen jääkärisäätiön kustantaman *Suomen jääkärit – itenäisyytemme kärkeijoukko* (2019) toimittamiseen. Luin ja muokkasin käsikirjoitusta, kun varsinainen toimittaja eräissä vaiheissa sairasteli. Vain viidessä luvussa on nimeni kirjoittajana.

Kolmen vuosikymmenen jälkeen oli sitten osuuteni jääkärisäätiön toiminnassa päättynyt ja sain hie-man koristeellisemman jääkärilipun muistoksi. ■

Ohto Manninen puhumassa jääkäri Oeschistä Sveitsin lähetystössä.

Jääkäripäivistä Jalkaväkipäiviin

.....
Teksti Pasi Kesseli

Toukokuun alussa vuonna 1986 Jääkäriliiton edustajat, varapuheenjohtaja Per V. Heinrichs ja jääkärimajuri Jussi Nurmi osallistuivat ensimmäisen kerran Saksan Jääkäriliiton järjestämille jääkäripäiville Ahlenissa Luoteis-Saksassa. Kaksi vuotta myöhemmin jääkäripäiville, jotka tuolloin pidettiin Bückeburgissa, osallistui myös Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys. Jääkärisäätiö tuli mukaan Goslarissa järjestetyille jääkäripäiville vuonna 1990. Jääkäripäivät, jotka järjestettiin joka toinen vuosi, olivat näyttävä ja monipuolinen kolmipäiväinen tapahtuma, joille osallistui edustajia useiden maiden jääkärijärjestöistä.

Saksan Jääkäriliiton tehtävänä oli ylläpitää jääkärihenkeä entisissä jääkäreissä, jotka palvelivat ensimmäisessä tai toisessa maailmansodassa tai rauhan vuosina keisarikunnan tai Reichswehrin riveissä. Näin myös suomalainen Jääkäripataljoona 27 kuului tähän perinneyhteisöön.

Vuonna 1988 jääkäripäivät järjestettiin 13.–16. toukokuuta vanhassa Bückeburgin varuskunnassa lähellä Hannoveria. Päiville osallistui edustajia, paitsi Saksan, myös Belgian, Ranskan, Iso-Britannian, Kanadan, Yhdysvaltojen ja Suomen jääkärijärjestöistä. Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistystä päivillä edustivat yhdistyksen hallituksen jäsen, everstiluutnantti Matti Närhi ja Hämeen jääkäripataljoonan komentaja, everstiluutnantti Antti Numminen.

Isäntänä toimi Saksan Jääkäriliiton puheenjohtaja, everstiluutnantti Otto Münter, joka tunnettiin suurena Suomen ystävänä ja jääkäreiden historian erityistuntijana.

Ensimmäisenä päivänä Bückeburgissa ohjelmassa oli Saksan Jääkäriliiton hallituksen kokous sekä illanvietto. Toisena päivänä Bückeburgin kaupunki järjesti vastaanoton raatihuoneella, ja illalla pidettiin jääkärijuhla raatihuoneen juhlasalissa. Ohjelma koostui puheista ja sotilasmusiikista. Illan kohokohta oli rautaristin ritaristillä palkitun Erich Menden juhlapuhe, joka käsitteli ajan sotilas henkeä ja sotilasperinteitä. Puheen keskeyttivät aika ajoin molempien maailmansotien jääkäriveteraanien ja nuorempien jääkäreiden Horridohuudot (hurraa-huudot). Kolmantena päivänä Bückeburgin linnan puistossa järjestettiin musiikkiparaati (tattoo), jossa useat ulkomaiset soittokunnat esiintyivät. Paraatin jälkeen ohjelmassa olivat vielä ekumeeninen jumalanpalvelus ja juhلالounas, jonka aikana Otto Münter luovutti suomalaisosantajille Saksan Jääkäriliiton hopeiset kunnianeulat.

Vuoden 1990 jääkäripäivät pidettiin 27.–30. syyskuuta keskiaikaisessa Harz-vuoriston kupeessa Goslarin kaupungissa Ala-Saksin osavaltiossa noin 150 kilometriä Hampurista etelään. Tapahtumiin osallistuivat Matti Närhi, perinneyhdistyksen entinen puheenjohtaja ja Jääkärisäätiön hallituksen entinen jäsen Erik Wihtol,

Uudenmaan Jääkäripataljoonan komentaja, everstiluutnantti Pentti Airio ja Jääkärikytkistörykmentin komentaja, everstiluutnantti Jouko Huhtala. Jääkäripäivien yhteiset tapahtumat järjestettiin Schützenhaus Lindenhof-hotellissa. Esitelmissä tarkasteltiin perinteitä ja Saksojen yhdistymistä. Viimeksi mainittua, tulevaa tapahtumaa ja sen aiheuttamia haasteita tarkasteli (Länsi-)Saksan jalkaväen tarkastaja, prikaatikenraali Koch, joka kertoi Saksan jalkaväkijoukkojen tulevaisuudennäkymistä. Länsi- ja Itä-Saksa yhdistyivät virallisesti vapaa viikko Goslarin jääkäripäivien jälkeen, 3. lokakuuta 1990.

Seuraavat jääkäripäivät järjestettiin 30.7.–2.8.1992 Hammelburgissa Pohjois-Baijerissa. Suomalaisista mukana olivat perinneyhdistyksen hallituksen jäsen Erkki Pekki sekä Uudenmaan Jääkäripataljoonasta sen komentaja, everstiluutnantti Kari Rimpä ja yliluutnantti Vesa Virtanen. Ohjelma Hammelburgissa oli hyvin samanlainen kuin Goslarissa kaksi vuotta aikaisemmin. Lisämielenkiintoa pääjuhlaan toivat saksalaiset ja itävaltalaiset sotaveteraanit, jotka olivat toisessa maailmansodassa taistelleet Suomen Lapissa.

Myös vuonna 1994 Saksan jääkäripäivät järjestettiin Hammelburgissa, missä sijaitsi Bundeswehrin Jalkaväkikoulu ja sen museo. Kyseisenä vuonna tuli kuluneeksi 250 vuotta ensimmäisten jääkärijoukkojen perustamisesta Saksassa (Preussissa).

Suomalaisia vuoden 1994 jääkäripäivillä 8.–11. syyskuuta edustivat perinneyhdistyksen puheenjohtaja Ilkka Halonen, varapuheenjohtaja Erkki Pekki, Jääkärisäätiön hallituksen jäsen, everstiluutnantti Sampo Ahto ja perinneyhdistyksen Hämeen maakunnan osaston puheenjohtaja, Hämeen jääkäripataljoonan komentaja, everstiluutnantti Jorma Jokisalo. Ilkka Halonen oli ensimmäinen suomalainen kenraali, joka osallistui asepuvussa suomalaisen delegaation johtajana

Saksan Jääkäriiliiton tilaisuuksiin. Pääjuhlassa Ilkka Halonen luovutti suomalaisdelegaation mukanaan Suomesta tuoman, mäntykotelossa olevan Suomi-konepistoolin Saksan Jääkäriiliiton puheenjohtajalle, kenraalimajuri Carl-Helmut Lichelille. Aplodit olivat valtavat. Konepistoolin kuljetukseen Hammelburgiin liittyy Asko Kilpisen mielenkiintoinen tarina. Se on luettavissa Jääkäriperinteen vaalijat -kirjasta.

Vuonna 1996 Saksan jääkäripäivät pidettiin yhdistyneen Saksan tulevassa pääkaupungissa Berliinissä. Suomalaisia päivillä edustivat perinneyhdistyksen puheenjohtaja Sami Sihvo, Jorma Jokisalo ja Jääkärikistörykmentin komentaja, everstiluutnantti Markku Koli. Tapahtumat järjestettiin 5.–7. syyskuuta pääosin Reinickendorfin kaupunginosassa olevalla Julius Leber -kasarmialueella.

Viimeiset Saksan jääkäripäivät järjestettiin 3.–6. syyskuuta vuonna 1998 entisessä Itä-Saksassa, Marienbergissä Sachsenin osavaltiossa lähellä Dresdeniä. Perinneyhdistyksen edustajina päiville osallistuivat Sami Sihvo ja Jorma Jokisalo. Lisäksi suomalaisryhmään kuuluivat Hämeen jääkäripataljoonan komentaja, everstiluutnantti Ari Parkkola sekä Karjalan jääkäripa-

taljoonan komentaja, everstiluutnantti Kari Jylhä. Ohjelma oli perinteinen. Ampumakilpailu toteutettiin uudella Gewehr G3 -rynnäkkökiväärillä. Henkilökohtaisen sarjan voitti everstiluutnantti Kari Jylhä. Suuressa jääkäri-illassa pidettiin jälleen puheita ja luovutettiin huomionosoituksia. Illan keskusteluissa tuli esille, että Saksassa oltiin yhdistämässä kaikkia jalkaväen joukkoja yhden liiton johtoon. Tämä herätti huolta siitä, että jääkäripäivät siihenastisessa muodossa saattoivat olla viimeiset.

Marienbergin jääkäripäivät jäivät kuin jäivätkin viimeisiksi Saksan Jääkäriiliiton järjestämiksi jääkäripäiviksi. Vuoden 1998 jälkeen tämän kansainvälisen tapaamisen järjestelyistä vastasi Saksan jalkaväen liitto (Bund der Deutschen Infanterie, BDInf). Kesäkuussa 1999 Saksan Jääkäriiliitto yhdistettiin Saksan Jalkaväkiliittoon ja Saksan Jääkäriiliiton 77 vuotta kestänyt toiminta itsenäisenä saksalaisten jääkärijoukkojen perinteitä vaalivana yhdistyksenä päättyi. Tämän jälkeen Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen ja Jääkärisäätiön yhteistyö jatkui Saksan Jalkaväkiliiton kanssa. Hyvät suhteet Saksan Jääkäriiliiton johdossa toimineiden henkilöiden kanssa luonnollisesti säilyivät. ■

Jääkärisäätiö

Jääkärisäätiö myöntää avustuksia ja apurahoja jääkäriaiheiseen tai jääkäriperinteen vaalimiseen liittyvään tutkimukseen, toimintaan, tapahtumaan tai esim. kirjan kirjoittamiseen tai taiteellisen teoksen tuottamiseen. Avustuksia voivat hakea yhteisöt, ja apurahoja henkilöt tai tekijäryhmät.

Kirjalliset hakemukset kevään jakoon 1.3. ja syksyn jakoon 1.11. mennessä. Hakemukset ja tiedustelut osoitetaan säätiön asiamiehelle: Jukka Eklin, jukka.eklin@gmail.com ja 0405651412.

Majurit matkalla

Finnentag, Rheinmetall ja Luoteis-Saksa

.....
Teksti ja kuvat Jyri Vilamo

Hohenlockstedtissä juhlittiin helmimaaliskuun vaihteessa jääkäreiden saapumista Saksaan sotilaskoulutusta saamaan 110 vuotta sitten. Finnentag nimisenä tunnettua tapahtumaa vietettiin ensikertaa 75 vuotta sitten. Samalla juhlittiin Saksalais-Suomalaisen reserviläisyhdistyksen 30-vuotis juhlaa. Majurit Valjakka ja Vilamo osallistuivat tapahtumaan osana MPK:n kurssia. Molemmat ovat myös Saksalais-Suomalaisen reserviläisyhdistyksen jäseniä.

Isäntämme olivat järjestäneet meille monipuolista ohjelmaa. Ensimmäisen päivän fyysinen suoritus oli 15 km marssi Lockstedt lagerin ympäristössä, jonne on tehty merkitty reitti, joka seuraa eri paikkoja, jossa jääkärit ja saksalaisotilaat jo 1870-luvulta alkaen harjoittelivat. Reitin varrella

Suomalais-saksalainen reserviläisosasto tutustumassa Lockstedt-lagerin harjoitusmaastoihin 15 km jalkamarssilla. Näillä alueilla JP27 miehet saivat koulutuksensa.

Großer Zapfenstreich musiikki- ja marssiesitys on harvinainen kunnianosoitus, joka yleensä osoitetaan valtionpäämiesasolle. Nyt sen sai pv:n komentaja Jaakkola ja jääkäreiden 110v-juhla.

oli kahdeksan opastaulua, kertomas-
sa menneistä ajoista. Tykkimiehinä
meille oli kiinnostavin paikka, jossa
oli sijainnut pieni kylä. Sen raken-
nuksia oli aikanaan käytetty tykistön
harjoitusmaaleina ja asukkaat oli
siirretty uuteen kylään muutaman
kilometrin päähän.

Viikonlopun juhlallisuuksiin kuului
kirkkokonsertti, seppelenlaskuja,
seminaaria, museovierailu ja tieten-
kin iltajuhla. Juhlaa kunnioittivat
läsnäolollaan myös Puolustusvoimain
komentaja Janne Jaakkola ja Bundes-
wehrin ylitarkastaja Carsten Breuer.
Kenraali Jaakkola kävi tervehtimässä
myös reserviläisryhmäämme ja reis-
summe vetäjät kapt. Sillanpää, sekä
ylil. Shmitt-Fahnert kertoivat yhteis-
toiminnastamme hänelle. Muistoksi
kohtaamisesta heille ojennettiin ko-
mentajan kolikot!

Juhlaillan huipennus oli Grosser
Zaphenstreich musiikki ja marssiesi-
tys. Tämä kunnianosoitus järjeste-
tään yleensä valtionpäämiehille. Nyt
se osoitettiin kenraali Jaakkolalle ja
Jääkäreiden 110-vuotis juhla. Tat-

too-esityksessä yhteensä 400-päinen
sotilasjoukko esiintyy pimeässä, soi-
tujen valossa. Useimmat saksalaisista
sotilastovereista, näkivät sen myös
ensikertaa. Eräs oli palvellut näissä
joukoissa ja hän kertoi, että vuosittain
se esitetään vain 4–5 kertaa.

Viikonlopun majoituimme Kel-
linghusenin kylän entisessä tykistö-
varuskunnassa kylmän sodan ajalta,
joka lakkautettiin vuonna 2008. Yksi
kasarmeista on muutettu hotellira-
kennukseksi nykyään. Siellä oli pal-
vellut myös yhdysvaltalaisia, joilla oli
aseistuksena myös atomiaseita tykeil-
lä ja raketinheittimillä ammuttavaksi.
Varuskunnan alueella sijaitsi myös
bunkkerit, joissa näitä aseita oli säi-
lytetty. Niitä oli suojannut 3-rinkinen
turvakehä, suojarakennuksineen. Ma-
jurit kiersivät nämä yhtenä aamuna.
Kerrassaan mielenkiintoinen paikka!

Reserviläisporukkamme siirtyi
Finnentag juhlien jälkeen Lüneburgin
kaupunkiin, joka on yhdistyksen
kotipaikka. Tapasimme varapormes-
tarin kaupungin vastaanotolla, ja
meille esiteltiin 1400-luvulta olevaa

raatihuonetta ja kävelimme kahden
tunnin mittaisen kierroksen kaupun-
gin vajoavassa vanhassa kaupungissa.
Kaupungin alta on kaivettu aikanaan
suolaa. Myös J. S. Bach opiskeli kau-
pungissa 15–17 vuoden ikäisenä.
Kaupunki mainitaan historiankirjois-
sa ensikertaa jo vuonna 956. Vanha-
kaupunki on säilynyt kokonaan, sillä
onnekkaasti Lüneburg on historian
melskeissä säästynyt sodilta ja pom-
mituksilta, kannattaa käydä!

Majoitumme kaupungin varus-
kuntaan, jossa myös on palvellut
tykistöjoukkoja. Sota-aikana se oli
Luftwaffen pommituslaivueen käytös-
sä. Mittelimme illalla simulaattoriam-
munnassa P8-pistoolilla ja G36-ryn-
näkkökiväärillä. 24 ampujan joukossa
majurit osoittivat vielä osumapisteen
olevan kohdillaan. Valjakalle sija 7 ja
Vilamo vei koko porukasta voiton.

Viimeisenä yhteisenä päivänä maa-
nantaina, saimme tilaisuuden toiseen
erittäin harvinaiseen tapahtumaan.
Edellisestä oli kulunut liki 25 vuotta.
Vierailimme Rheinmetallin Unter-
lüssin tehtailla. Isäntiemme mukaan

Lüneburgin vanhakaupunki on vierailun arvoinen kohde.

Lüneburgin raatihuonetta 1400-luvulta esitteli vierailijoukolle apulaispormestari.

vierailulle on erittäin hankala päästä ja tässä maailmanajassa se on vieläkin vaikeampaa. Turvallisuuksiin kuului mm. se, että kaikki puhelimet ja kuvauskalusto jätettiin autoihin portin ulkopuolelle.

Vierailu alkoi vajaan tunnin yritysesittelyllä PowerPoint-slideshown merkeissä. Suomessa yrityksen tunnetuin tuote lienee Leopard-panssarivaunu. Tykkimiehet tuntevat myös panssarihaupitsi 2000 -telahaupitsin. Leopardi on siirtymässä jo täysin uuteen sukupolveen ja se saa perinteisen nimen: Panther. Tankista on toimiva, sekä ampuva konsepti olemassa. Dronesuojaus on otettu huomioon 3-vaiheisella torjunnalla. Itse tehtaassa valmistetaan mm. tykin ja tankin putkia, kranaatteja, ajoneuvojen hyttejä, sekä kunnostettiin mm. Ukrainaan menevää panssariajoneuvo kalustoa. Kiersimme kaksi tuntia ajan näissä halleissa ja meille esiteltiin yksityiskohtaisesti tykinputken valmistuksen

erivaiheet. Kaikkinensa työ vie aikaa kuusi kuukautta!

Alueelle oli valmistunut vastikään uusitehdashalli ja toinen oli rakenteilla. Sota Ukrainassa näkyy siis myös täällä ja tässä tapauksessa on tietysti hyvä, että Saksa panostaa ase-teollisuuteen. Tehdasalueella on myös Länsi-Euroopan suurin ampurata, jolla on pituutta 15 kilometriä. Pitäähän tykit ja tankit pystyä testaamaan omalla takapihalla!

Reissumme virallinen osuus päättyi tähän. Majurit olivat kuitenkin varanneet itselleen kaksi ylimääräistä päivää tutustuaksemme Luoteis-Saksan muihin sotahistoriallisiin nähtävyyksiin. Ensimmäinen oma-toimikohteemme oli Bergen-Belsenin keskitysleiri, jossa mm. Anne Frank surmattiin. Rakennuksia alueella ei enää ole ja kivijalkojakin vähän. Katava museo ja lukuisat muistomerkit ja joukkohaudat kertovat kuitenkin karua kieltään hirveyksistä, joita pai-

kassa toteutettiin. Leirille tuodut vangit juoksutettiin 5 km päässä olleelta rautatielaiturilta leirille, osa koko loppunsa jo tällä matkalla. Alueen vieressä on Bundeswehrin harjoitusalue. Vierailumme aikana kuulunut aseiden ja tykkien pauke, yhdistettynä Ukrainan tilanteeseen loi läsnäolollemme puitteet, jotka kävivät luihin ja ytimiin.

Illaksi ajoimme Wilhelmshafeniin Pohjanmeren rannikolle. Matkalla pysähdyimme brittisotilaiden toisen maailmansodan aikaiselle hautausmaalle. Reilusta 2400 vainajasta ainakin puolet oli kuulunut ilmavoimiin. Kertoo siitä, että noita alueita pommitettiin ahkerasti. Yhtenä syynä, että Saksalla oli tuolla suunnalla sukellusvenetukikohtia. Nämä olivatkin yksi seuraavan päivän kohteistamme.

Wilhelmshafenissa on Saksan laivastomuseo ja lukuisia sodanaikaisia ilmasuojabunkkereita. Poikkesimme myös sankarihaudoille, jossa oli vai-

najia niin ensimmäisen kuin toisen maailmansodan ajalta. Laivastomuseossa oli ulkona kalustoa kylmän sodan ajalta mm. sukellusvene ja useita laivoja. Sisällä museossa käytiin läpi laivaston historiaa, joka sai alkunsa 1840-luvulla.

Seuraavaksi ajoimme Weser-joen varrelle, jonne eräiden tietojen mukaan on rakennettu Euroopan toiseksi suurin bunkkerirakennus – Valentin. Sotavanki- ja orjatyövoimalla (kuten useimmat Hitlerin suuruudenhulluista rakennelmista) liki valmiiksi saatu sukellusveneiden kokoonpanohalli oli mitoiltaan 426×97×33 metriä! Tarkoituksena oli, että sukellusveneitä olisi tullut valmiiksi joka 56 tuntia. Tämä oli toistaiseksi suurin rakennelma, minkä majurit ovat nähneet! Sodan jälkeen tiloja oli käytetty mm. armeijan varastona ja nykyään sisätiloissa on pieni museo.

Matkamme viimeisen yön viettimme Hampurissa. Matkalla sinne poikkesimme juuri ennen sulkemista Sanbostelin sotavankileirille. Aikaa ei ollut paljoa mutta ehdimme nopeasti kiertää ulkoalueet, joissa on säilyneinä leirin rakennuksia. Museo jäi aikataulusyistä väliin. Tunnelmaan siitä, mitä elämä tuolla oli ollut, ehti päästä näinkin. Läheisestä kylästä löytyi hautausmaalta kuolleiden sotavankien joukkohaudat.

Hampurissa majoituimme yöksi tavallista erikoisempaan hotelliin. Flakturm IV, joka rakennettiin ilmatorjunta- ja suojabunkkeriksi, oli muutettu joitakin vuosia sitten hotelliksi, jossa oli myös ravintoloita sekä muuta toimintaa. Suojana se oli tarkoitettu 18 000 henkilölle mutta sinne oli pahimmillaan ahtautunut yli 25 000! Rakennus oli majureiden toiseksi suurin näkemä maanpäällinen

bunkkeri tähän asti. Alkuperäisessä asussaan kokoa oli 75×75×38 metriä ja tähän päälle sitten nykyinen majoitusosa.

Viimeisen päivän aamuna teimme vielä aamulenkin, jossa ihmettelimme Bismarckin patsasta (huollettavana) ja kävelimme Elbe joen alitse vanhaa jalankulku- ja (hevos)ajoneuvotunnelia pitkin 426 metrin matkan. Tämä aikanaan ainutlaatuinen tunneli oli valmistunut 1911.

Majurit totesivat jälleen kerran nähneensä monta hienoa paikkaa ja historia oli tullut hieman tutummaksi tietyiltä osin. Vajaan kuuden päivän aikana oli koettu monta ainutlaatuista tapahtumaa. Majureiden seuraava matkakohde ja kokoonpano kesän matkalle varmistui reissun aikana. Majuri trio (Rusila, Valjakka, Vilamo) suuntaa kohti Välimerta ja aurinkoisia Albaniaa! ■

Wilhelmshafenin laivastomuseo tarjoaa kattavan valikoiman Länsi- ja Itä-Saksan kalustoa toisen maailmansodan jälkeiseltä ajalta.

Majurit matkalla

Belgia, Luxemburg, Ranska

Teksti ja kuvat Jyri Vilamo ja Jukka Rusila

Päivä 1

Majureiden kesämatkan kohteeksi oli valikoitunut kolmen sodan taistelut Belgian, Luxemburgin ja Ranskan alueella. Laskeuduimme Frankfurtiin 8.7. maanantaina, josta oli liki kolmen tunnin ajomatka kohti Luxemburgia, jossa alkoi tutustuminen päivän teemaan: Ardennien taistelu. Menimme hieman käänteisesti, sillä aloitimme lopusta eli hautausmaalta.

Vierailimme saksalaisten ja amerikkalaisten sotilashautausmailla. Jälkimmäisessä on haudattuna panssari-kenraali Patton, joka kuoli Heidelbergin lähellä liikenneonnettomuudessa sodan jälkeen 21.12.1945. Vaikuttavia paikkoja molemmat. Tuhansien sotilaiden (USA reilu 5 000, Saksa liki 11 000) viimeiset leposijat.

Toinen kohde oli Schumanns Eck, jossa oli Ardennien sotien suurin yksittäinen taistelu kaatuneilla mitattuna, tuhansia molemmin puolin. Perinteisten muistomerkkien lisäksi maastossa oli metsään tehty polku, jota elävöitettiin ihmisen kokoisin valokuvin ja asiaankuuluvien historiatiedoin. Vaikuttava elämys nähdä muun muassa poteroiden jäänteitä, joissa miehet makasivat taistellen ja vilusta ja pelosta hytisten jopa -15 asteen pakkasessa. Telttoja tai kamioita ei ollut.

Kolmas kohde oli Bastognen kaupungin sotamuseo, jossa oli hienosti ja kattavasti esillä taistelujen historia. Myös hieno audiovisuaalinen elämys-huone, jossa katsoja on taistelujen keskellä 'metsässä'. Kaupungin laitamilta löytyi myös metsästä asemat,

Kenraali Pattonin hauta etualalla, Luxembourgissa amerikkalaisella sotilashautausmaalla.

joista Taistelutoverit -tv-sarjassa olleet joukot todellisuudessa puolustivat kaupunkia.

Illaksi saavuimme Brysseliin, jossa kävimme vielä illallisella Brysselin reserviläisten varapuheenjohtaja Ville Majamaan kanssa. Hyvät keskustelut niin EU:sta, Natosta, maanpuolustuksesta kuin monesta muustakin aiheesta.

Päivä 2

Päivän teemana olivat Brysselin nähtävyydet. Aamu aloitettiin Naton päämajassa, jossa tapasimme kenraaliluutnantti Kim Jäämeren, joka on Suomen sotilasedustaja Na-

tossa ja EU:ssa. Hänen kanssaan kävimme mielenkiintoisen keskustelun Suomen Nato-taipaleen alusta ja muista ajankohtaisista asioista. Saimme myös 'kiertokävelyn' päämajan- ja Suomen tiloissa.

Museoita ehdimme nähdä kaksi iltapäivällä. Ensin Belgian sotamuseon, jossa vierähti helposti 2,5 tuntia vaikka meille tutun toisen maailmansodan yleishistorian kävimme vain hyvin pintapuolisesti läpi. Nähtävää riittää runsaasti, muun muassa Mannerheimille kuulunut univormu 1910-luvulta Tsaarin armeijassa. Osa teksteistä on valitettavasti vain ranskaksi ja hollanniksi.

Toinen museo oli sotamuseon vieressä sijaitseva Autoworld, joka tarjoaa kattavan kattauksen autoilun historiasta. Etenkin autot ennen toista maailmansotaa ovat vahvasti esillä. Erikoisnäyttelynä oli Fiatin 125-vuotinen taival.

Kolmantena paikkana piti olla Waterloo, mutta se jäi välistä. Rankkasade, parkkipaikan rikkoutunut mak-sulaite, tietyt ja viimeisenä kamala ruuhka pitivät huolen siitä, että emme olisi ehtineet ajoissa paikalle ennen sulkeutumisaikaa. Illaksi ajoimme Bruggeen.

Päivä 3

Aamulla ehdimme tehdä reilun tunnin kävelylenkin Bruggen vanhassa kaupungissa. Vanhoja rakennuksia 1600-luvulta, suklaakauppoja ja ka-navia riittää ihmeteltäväksi pidem-mäksikin aikaa.

Oostenden lähellä sijaitsi vierek-käin kaksi saksalaisten rakentamaa rannikkopatteria. Näistä ensimmäi-sen maailmansodan aikainen oli Oostenenden lähellä Raversydessä sijaitseva Aachen battery. Toisen maailmansodan aikainen patteri puo-lestaan oli osa Hitlerin Atlantin vallia. Puolitoista tuntia vierähti helposti asemiin tutustuen, suositeltava paik-ka. Belgian prinssikin piti majaansa täällä ennen sotia.

Toinen kohde oli Dunkerque. Kä-vimme ensin katsomassa raunioitu-neita Atlantin vallin bunkkereita ja sitten kaupungissa museossa, jossa oli liittoutuneiden evakuoinnista kattava esitys. Itse kaupunki on melkoisen ruma. Ajatus sadoista tuhansista sotilaista rannoilla jatkuvan pom-mituksen alla oli mieltä vavisuttava. Puolimiljoonaisesta porukasta yli 330 000 saatiin siirrettyä Britanniaan. Kymmeniä tuhansia kuoli ja toistasaa tuhatta jäi sotavangiksi, lähinnä ranskalaisia. Tämä tapahtui jo kesä-kuussa 1940!

Kolmas kohde oli La Coupole, jon-ne natsit suuruudenhulluudessaan olivat rakentaneet jättimäisen V2-rakettien kasa- ja laukaisupaikan.

La Coupole, V2 raketin tukikohta.

Belgian sotamuseo Brysselissä.

Paikka oli kuin James Bond -elokuvan pahiksen päämaja. Tunneleita olisi ollut kilometreittäin mutta Norman-dian maihinnousu, ja brittien pom-mitukset jättivät hankkeen kesken. Yhtäkään rakettia ei täältä ammuttu. Betonia oli 5,5 metrin paksuudelta ja pyöreän kupolin halkaisija oli huimat 70 metriä. Sen aikaisen insinööriyön huikea todistuskappale. Näyttelyssä käytiin läpi myös paikallista sota-historiaa ja Wernher von Braunin keksijähistoriaa (kehitti mm. V1 ja V2 raketit). Hänen ansiostaan ame-rikkalaiset pääsivät avaruuteen ja aina kuuhun asti. Yöksi saavuimme Arrasin kaupunkiin.

Päivä 4

Päivän teemana oli ensimmäinen maailmansota ja erityisesti Sommen taistelut. Muutakin kyllä nähtiin.

Historiasta on hyvä muistaa, että Ranskan ja Preussin välinen sota 1870–71 määritteli pitkälle maiden suhteita ja puolustuspolitiikkaa. Ranskalaiset lähtivät sen jälkeen rakentamaan linnakkeita maan koillisosiin, jotta Preussi/Saksa ei pääsisi hyökkäämään heidän kimppuunsa. Myös muualle ympäri Pohjois-Ranskaa tehtiin lukuisia linnoituksia.

Nämä olivat monilta osin vanhentuneet, kun ensimmäinen maailmansota alkoi.

Saksa teki ranskalaisille kuitenkin temput molemmissa maailmansodissa, ja he koukkasivat kimppuun Ardennien ja Belgian kautta. Ensimmäisessä he pääsivät jo 30 kilometrin päähän Pariisista, kunnes ranskalaiset ja brittiläisen kansainyhteisön joukot saivat heidät pysäytettyä.

Sommessa käytiin sodan verisin taistelu. Kuolleita ja haavoittuneita oli toista miljoonaa, pääosin brittiläisen imperiumin kansalaisia. Vierailimme ja ajoimme lukuisten sotilashautausmaiden ohitse, joissa jokaisessa makasi tuhansia sodan uhreja. Lukemattomat hautarivit tekivät sodan mittaskaalan ja mielettömyyden harvinaisen selväksi.

Wolffsschlucht II oli yksi Hitlerin komentokeskuksista länsirintamalla. Se rakennettiin 1942 mutta hän kävi siellä vain kerran, 16.–17.6. 1944 Normandian maihinnousuun liittyen. Hitlerin bunkkeri on avoinna vain lauantaisin mutta pääsimme kiertelemään muuten aluetta. Sotien jälkeen siellä olivat toimineet mm. ensin Nato ja sen jälkeen ranskalaiset erikoisjoukot 90-luvulle asti.

Muistomerkkejä ja taistelukenttiä näimme lukuisia ja osalla niistä on taisteltu jo Rooman valtakunnan ajoista alkaen kerta toisensa jälkeen. Maastollisesti alue on peltomaisemaa, jota rikkovat metsätilkut ja pienet joet. Välillä saattaa olla myös hieman kumpuilevaa maastoa. Illaksi saavuimme Reimsiin.

Päivä 5

Päivä aloitettiin tutustumalla Reimsin valtavaan katedraaliin. Vanhimmat osat ovat 400-luvulta. Nykyinen ilmiäsu on pääosin 1500-luvulta. Ranskan kuninkaat kruunattiin täällä kahta lukuun ottamatta vuosina 1026–1825. Saksalaiset tuhosivat kirkon ensimmäisessä maailmansodassa ja jälleenrakennus vei 20 vuotta.

Reimsissä oli myös ihan mukava automuseo, jossa oli myös leluautoja

Ensimmäisen maailmansodan aikainen linnoitus Verdunissa.

Ensimmäisen maailmansodan aikaisen linnoituksen käytävää Verdunissa. Täällä taisteltiin viikon ajan maan alla mies miestä vastaan.

Verdunin taistelujen hautausoleumi ja muistomerkki.

esillä. Löysimme molemmat muuttaman tutun, joilla itsekin lapsena leikimme. Olemmeko jo siis museokamaa?

Sodan ja Rauhan museo (Guerre et Paix) Novion-Portion kylässä oli positiivinen yllätys. Maailmanluokan näyttely keskellä maaseutua. Kolme sotaa (Ranska-Preussi 1870, I ja II MS) niiden syyt ja seuraukset sekä linkittyminen toisiinsa tuotiin

loistavasti esille. Poikkiesi muista sotamuseoista edukseen. Muutamia epätarkkuuksia Suomea koskien kyllä löysimme. Toinen moite siitä, että ranskaksi oli selkeästi laajemmat tekstit kuin muilla kielillä. Vahva suositus joka tapauksessa, yli 2 tuntia vietimme tuolla!

Sedanin linna oli myös elävästi lavastettu. Valitettavasti pääosa teksteistä on vain ranskaksi. Onneksi

2 euron englanninkielinen opaslehdynkä paikkasi hyvin vajaata kielitaitoamme. Seuraavan päivän aihetta ei liene vaikea arvata, kun ajoimme kohti Verdunin kaupunkia. Iltaan mahtui pieni kävely Verdunin keskustassa illallisen jälkeen.

Päivä 6

Verdun, Ranskan Tali-Ihantala. Verdunin kaupungin pohjoispuolisilla kukkuloilla kohtasi vuonna 1916 kaikkiaan kaksi miljoonaa sotilasta. 300 päivän taistelun jälkeen noin 300 000 oli menettänyt henkensä, 400 000 haavoittunut tai kadonnut.

Tämä alue pommitettiin tuolloin niin perusteellisesti, että eräältäkin kukkulalta katosi korkeudesta seitsemän metriä. Kokonaisia kylä hävisi niin perusteellisesti, että niitä ei koskaan rakennettu uudelleen. Sodan jälkeen päätettiin, että alue saa kasvaa metsäksi ja on nykyään Natura 2000 -aluetta. Sodan aikana tuolla ei ollut yhtäkään puuta pystyssä.

Päivän ensimmäinen kohde oli kaupungin eteläpuolinen selustalinnoitus, joka oli näin ollen ainoana kaupunkia ympäröivästä 28 linnoitteesta säilynyt ehjänä. Se oli harrastelijajoukkojen entisöity noin 15 vuotta sitten.

Taistelukenttäalueella tutustuimme kahteen linnoitukseen, jotka olivat pommitettu jopa 420 millimetrin tykin kranaatein palasiksi. Yhä edelleen kivikasan alle hautautuneina oli satoja ranskalaisia ja saksalaisia sotilaita. Toisessa oli taisteltu sisätiloissa viikon ajan metri metriltä, ennen kuin ranskalaiset olivat antautuneet. Mielestämme turhaa verenvuodatusta ranskalaismajurilta, kun oli tiedossa, että apua ei tule ja lopputulos on vääjäämätön.

Alueella on kymmenittäin muistomerkkejä mutta suurin oli yhdistetty kappeli ja hautausmaaleumi, jonka

Saksan hyökkäys Ranskaan 1914 koottuna kuvassa.

edessä on ranskalainen sotilashautausmaa. Se oli suurin näkemistämme koskaan! Mullan alla lepää noin 16 000 vainajaa.

Verdunin taistelujen museo oli myös upeasti toteutettu. Pari tuntia vierähti helposti ja näyttelyssä oli keskitytty taistelujen eri aspekteihin todella kattavasti. Sotilaiden vapaa-aika, mielialat, harvat lomamatkat, kotirintaman perheet yms. kovien taistelujen ulkopuolinen näkökulma olivat myös vahvasti esillä. Myös eri aselajien toiminta, lääkintähuolto, logistiikka ja muut vastaavanlaiset olivat esillä. Sota on niin paljon muutakin, kuin toistensa ampumista.

Matkalla Metziin pysähdyimme metsikköön, josta löytyi harvinaisuus. Ranskalaiset olivat sijoittaneet sinne 140 millimetrin laivatykkejä, jotka ainoina kykenivät vastamaan saksalaisten kaukotuleen. Sodan alussa ranskalaiset olivat keskittyneet kevyen tykistöön (75 mm), joiden etuna oli liikkuvuus mutta rajallinen kantama. Metziä lähestyttäessä ajoimme vielä läpi vuoden 1870 sotatantereen, joka näkyi alueen lukuisissa muistomerkeissä ja hautausmaissa.

Päivä 7

Sunnuntai 14.7. ja Ranskan kansallispäivä. Päivä koosti hienosti mielisämme sen, miten Ranska on vuosina 1870–1945 maaperällään varautunut ja taistellut saksalaisia vastaan kolmessa sodassa.

Aamulla kuitenkin poikkesimme vilkkaassa roomalaista akveduktiin patkkaa, joka on ylittänyt Mosellin aikanaan. Tämä oli alun perin 100-luvulta mutta kunnostettu reilut 15 vuotta sitten.

Gravelottessa käytiin Ranska-Preussi sodan (1870) verisin taistelu. Se oli sota, jota molemmat maat halusivat. Maissa nähtiin jopa sotaa vaativia mielenosoituksia! Kylässä oli kymmenen vuotta sitten avattu moderni museo, joka ei pelkästään kertonut tuosta vaan, myös miten vuoden 1815 Wienin kongressin jälkeen Euroopassa koettiin lukuisia sotia ja sisällissotia, joiden jatkumoa tämä oli. Museo jatkoi myös kuvausta siitä aikakaudesta vuoden 1870 sodasta lähtien, jolloin Elsass-Lothringen joutui osaksi Saksaa, sitten ensimmäisen maailmansodan jälkeen

osaksi Ranskaa ja vielä kerran toisen maailmansodan aikana Saksan osaksi ennen paluuta Ranskaksi. Tämä kertoo omalta osaltaan maiden hankalista suhteista menneinä aikoina ja kuinka tärkeää EU:n perustaminen oli siksi, etteivät nämä kaksi maata enää sotisi keskenään.

Päivän toinen pääkohde oli Hackenbergin linnoitus osana Maginot-linjaa. ”Hirviö” oli tämän nimi, koska se oli kaikista suurin. Kymmenen kilometriä maanalaista käytäviä, joissa miehistöä kuljetettiin sähköjunalla tuliasemiin, jonne oli majoituksesta noin 1.5 km matka. Tämä juna (jolla pääsimme itsekin matkaamaan) ja yksi tykeistä nostaja pyörityskoneistoinen oli edelleen käyttökunnossa ja muun muassa nämä meille esiteltiin lähes 3 tuntia opastetulla kierroksella. 1200 miestä olisi kyennyt täällä olemaan eristyksissä 3 kk ajan. Sähköt paikkaan tuotettiin alkuperäisillä dieselkoneilla. Vahva suositus käydä!

Matkalla Saksan puolelle poikkesimme 1300-luvulta olevalle Teufelsburgin rauniolinnoille. Sen laelta avautui näkymä Saarlin jokilaaksoon.

140 mm laivatykki ranskalaisen metsän kätköissä Hermevillessä. Kaukovaikutteisesta tykistöstä oli I MS alussa pulaa ranskalaisilla.

Maginot linjan suurin linnoitus Hackenberg. Asemiin kuljettiin maanalla junalla.

Majurit matkalla – päivä 8.

Saarlandissa ehdimme tutustua Unescon maailmanperintökohteeseen Völklinger Hütteen. Tämä on 1880-luvulla perustettu terästehdas, joka suljettiin noin sata vuotta valmistumisensa jälkeen vuonna 1986. Perintökohteeksi se hyväksyttiin 1994.

Teräksen valmistuksen salat jäivät kattavan vierailunkin jälkeen toimitusvälikäiselle vieraaksi, mutta sanotaan näin, että kannatti lukea koulussa, jotta pääsi siisteihin sisätoihin!

Molempien maailmansotien aikana täällä valmistettiin kranaatteja ja putkia mutta ennen kaikkea kypäriä! Tehtaan johtaja oli fanaattinen Hitlerin kannattaja ja pakkotyövoimaa oli käytössä. Tästä hän sai sotarikostuomion ja istui vankilassa joitain vuosia.

Tehtaalla oli modernia taidetta siellä täällä. Mahtavin oli kuitenkin yhteen halliin pystytetty vaihtuva näyttely saksalaisen elokuvan historiasta. Itsekin huomasi kuinka paljon hyviä ja kuuluisia elokuvia on tehty ja myös nähty. Paikka on ehdottomasti vierailun arvoinen! Matkalla Frankfurtin kenttää kohti poikkesimme vielä tapahtumapaikalle, joka on kuvattu 1960-luvun klassikkoelokuvassa Suuri pakoretki (Great Escape). Kaksi hankkeen johtohahmoa teloitettiin aivan nykyisen Ramsteinin lentotukikohdan pääportin lähellä.

Muutama huomio reissusta. Matkaa kertyi tänä vuonna vain yli 1700 kilometriä, pääosin sivuteitä, joilla liikennöinti oli sujuvaa. Käydyt museot olivat poikkeuksetta hyvin tehtyjä, etenkin pikkupaikkojen. Maksullisia museoita kävimme 18 kappaletta läpi. Muita kohteita toinen mokoma. Kuten aina, historian tuntemus ja kokonaiskuvan ymmärrys yli aikakausien parani taas. Tämä toki on joka reissun tavoite. Seikkailullisen kesäretkemme loppuun sopii hyvin Bond elokuvien lopputekstiä mukaillen: Majors will return! ■

Unescon maailmanperintökohde, Völklingen terästehdas oli valtava.

Nato-majurit Brysselissä

Mannerheim ei sallinut naisten aseistamista

Lotat kävivät talvi- ja jatkosodan aseettomina

Teksti Kaisa Kinnunen, FM, kokoelma-amanuenssi, Lottamuseo

Keväällä 1918 Suomessa perustetuista naisten aseellisista punakaarteista on viime vuosina kirjoitettu, tehty tutkimuksia ja näytelmiä. Myös valkoisten naisten keskuudessa esiintyi keväällä 1918 halua tarttua aseisiin. Valkoisten johto ja kenraali Carl Gustaf Mannerheim ylimpänä auktoriteettina määrittelivät kuitenkin naisten maanpuolustustoiminnalle selkeät rajat ja kielsivät suunnitteilla olleiden aseellisten naispataljoonien muodostamisen. Mannerheim korosti sanomalehdissä julkaistussa kirjeessään, että hän odotti naisten auttavan armeijaa sairaita hoitamalla, vaatteita valmistamalla, koteja vaalimalla ja kaatuneiden omaisia lohduttamalla. Sotaista kamppailua rintamalla hän piti yksinomaan miehen oikeutena ja velvollisuutena.

Valtakunnalliseksi naisten maanpuolustusjärjestöksi vuonna 1921 perustetun Lotta Svärdin toiminta oli periaatteeltaan aseetonta. Aivan helposti ajatusta aseettomuudesta ei kuitenkaan omaksuttu. Järjestön alkuaikoina lottapiirin kurssiin saattoi kuulua myös aseiden käsittelyä. Lotta Svärd Turun piirin muonituskurssin osanottajat tutustuivat vuonna 1921 saksalaiseen kenttäkeittiöön, ruokareseptien laatimiseen, lottajärjestön sääntöihin ja maasto-oppiin. Lisäksi suojeluskuntalaiset opettivat lotille, miten kivääriä piti käsitellä ja tehdä ladattu kivääri vaarattomaksi.

Lottien tehtävät vaihtelivat mm. muonituksesta lääkintään ja ilmavalvontaan. Tämä lotta huolehtii muonapuolesta.

Lottien aseettomuusvaatimus ei tullut puolustusvoimissa, suojeluskuntajärjestössä eikä kaikissa lottasastoissakaan heti ymmärretyksi. Nimimerkki XX esitti Suomen Sotilas -lehdessä 22.11.1924, että lotille annettaisiin tikarit ja pistoolit. Lotta Svärd keskusjohtokunta lähetti asiasta lehdelle vastineen 8.12.1924 ja tyrmäsi lottien aseistamisajatuksen. Keskusjohtokunnan pöytäkirjassa 13.1.1926 asiaan palattiin täsmäten, että lotat eivät aseistaudu, eivätkä myöskään harrasta ampumista lottapuvussa. Pelkona oli, että ampumisharrastuksesta voisi syntyä väärinkäsityksiä.

Yksityishenkilöinä ja ilman lottapukua lotat saattoivat silti harrastaa ammuntaa. Suojeluskuntalehti Keski-Pohjanmaan Vartio (1929) kertoi jutussa ”Naisetkin ampumaan!” paikal-

listen lottien harrastavan ammuntaa yksityisinä asianharrastajina, muiden ampumaluokkamerkkiä tavoittelevien mukana, koska ampuminen ei kuulunut lottien ohjelmaan.

Lotilla oli aseita satunnaisesti

Lottakomennukselle lähdetessä ase ei kuulunut kenttälotan varusteisiin. Sota-ajan valokuviissa esiintyy silti lottia poseeraamassa aseensa. ”Sodassa on sotaisat leikit” kiteyttää kanttiinilotta Pirkko Huuskonen lähes jokailtaisen hupinsa ampua kilpaa ilmakiväärillä kanttiinin portailta maalitauluun. Muonituslotta Liisa Kangas muistaa voittoisan tunteen, kun sai ammuttua ärsyttävän harakan, jota oli kytännyt monta päivää.

Kaikilla aseharjoittelu ei sujunut yhtä hyvin. Vartiopäällikön kehoituksesta Terni-kiväärillä ampumista kokeillut ilmavalvontalotta Lauraliisa Pitkänen muistaa vihaisesti karjuvan sotilaan, joka ilmestyi lepikosta ja ihmetteli, kuka pirussa ampuu, kun kuulat rapisevat teltan kattoon. Harjoittelu jäi siihen ja rangaistuskin oli lähellä. Aseen käyttöä harjoitelleita lottia tosiasiaassa myös rangaistiin ja kotiutettiin jatkosodan aikana.

Ase saatettiin kokea rangaistushkasta huolimatta tarpeelliseksi ja välttämättömäksi turvaksi lotille erityisen vaarallisissa olosuhteissa. Petsamon etulinjassa talvisodassa joukkosidontapaikan hoitajat ja lääkintälotat saivat pistoolit, mukaan lukien 16-vuotias Kaija Pesonen, joka ainoastaan pelkäsi, että Jsp:n tohtori

Ilkonen kuva lotista talvisodan aikana ilmavalvojina Helsingissä stadionin tornissa.

ottaisi pistoolin häneltä pois, jos saisi siitä tietää.

Ilmavalvontalotille annettiin ope-
tusta aseenkäsittelyssä desanttivaa-
ran takia. Kouluttajana toimi usein
ilmavalvontatornin päällikkö. Ilma-
valvontatornin varusteisiin kuului
usein yhteinen ase. Anna-Liisa Kärki
muistaa aseeseen olleen haulikko ilman
patruunoita. Ilmavalvontalottana
toiminut Sirkka-Liisa Holma arvioi
jälkikäteen oman iv-torninsa lottien
aseistusta: ”Saimme torniin aluksi tas-
kuaseen ja se vaihdettiin myöhemmin
ukko-mauseriin, joka oli sievästi ko-
telossa osina, jotka olisi pitänyt koota.
Kokoaminen olisi kyllä onnistunut,
mutta jonkun hiipessä torniin tuskin
olisi ennättänyt muuta kuin työntää
luukun kiinni”. Sirkka oli saanut op-
pia aseista ja ampumisesta veljiltä.

Lotan taskuase oli häälahja aviomieheltä

Jotkut lotat kantoivat mukanaan
omaa taskuasetta. Radistilotta Irja
Virtasen Browning-pistooli oli avio-
mieheltä saatu sota-ajan häälah-
ja. Valistus- ja radistilotta Vuokko
Kauppinen pyysi isältään turvakseen
asetta. Isä oli sen hankkinut ja samalla
aseenkantoluvan. Myös Vuokon muo-
nitus- ja valistuslottana toimineella
Ilmi-sisarella oli oma ase. Ilmi lähetti
isälleen elokuussa 1941 tupakkalaa-
tikon pahvikannesta valmistamansa
harjoitusmaalin, jonka keskiöön hän
oli osunut pistoolilla. Omistuskirjoi-
tuksena oli ”Isälle Ilmiltä 21.8.-41.
Matka noin 15 m. Säästäkää tämä.
Pitäkää muistona.”

Aseet mainitaan lottamuistelmissa
usein jonkin jännittävän tilanteen
yhteydessä. Maire Keltala toimi il-
mavalvontalottana Vuoksenrannan
Kaskiselässä. Hän tuli paljastaneeksi
iv-tornin läheisyydessä piileskelleen
vihollissotilaan. Vangiksi jouduttuaan
tämä oli heittänyt Mairea piikkilanka-
aidan takaa kivellä. Vanginvartija oli

Helsingissä koulutettiin loppukesästä lotista valonheitinkomppania Helsingin
ilmatorjuntaan. Valonheitinlotat eivät ehtineet taitojaan kokeilla, kun sota
loppui 19. syyskuuta.

ihmetelty, miksi kiven nipin napin
väistänyt Maire ei ollut ampunut
vankia – Mairen iv-tornissa oli ase
ja Mairella olisi ollut oikeus ampua.
Maire ei kuitenkaan ollut halunnut
ampua ihmistä. Asekoulutuksestaan
Maire kertoo:

”...Meidät sillon syyspimeällä loka-
kuulla vietiin synkkään korpeen kol-
meksi päivää, että kaksi yötä yövyttiin
siellä. Meillä piettiin ampumakurssit
siellä. Opetettiin käsittelemään kivää-
riä ja lataamaan ja ampumaan... Ja
sitten se alko tää harjoitus, niin ensiks
piti, heti ensiksi piti mättäälle mahal-
leen ja siitä niin kun makuuasennosta
piti ampua. No kun minä sitten en-
simmäisen laukauksen ammuin, niin

se tuntui aivan siltä, että minun oma
pää räjähti hajalle. Se potkas niin pa-
hasti... Mut sitten kun sitä ammuttiin
enempi, ammuttiin lisää ja lisää, niin
siihen tottui...”

Säähavaintolottana Ontroilassa
vuosina 1943-1944 palvellut Salme
Mäkinen joutui hänkin miettimään,
mitä ampuminen tosipaikan tullen
tarkoittaisi. Hän oli harjoitellut am-
pumista ”poikien kanssa”. Ontroilasta
lähdettäessä oli kuorma-autonkul-
jettajan tiedustellut, osasiko kukaan
kyydissä olleista lotista ampua, jolloin
vikkeli ja ampumataitoinen Salme oli
joutunut auton lavan perälle sotilaski-
vääriin kanssa: ”Oikeen hyvä oli, ettei
tarvinnut ketään ampua”.

Valonheitinlotat saivat aseeksi Tarni-kiväärit

Lottajärjestön suhde lottien aseistamiseen oli ja pysyi kielteisenä. Sodan realiteetit alkoivat silti vaikuttaa jatkosodan loppuvaiheessa lottajohtajien ja -kouluttajien kannanottoihin. Lotta Svärd piirien toimisto- ja viestipäälliköiden opintopäivillä tammi-kuussa 1943 alustanut Helga Helena Uurasmaa esitti, että alkeellisiin oloihin joutuneen toimisto- ja viestilotan tulisi osata sytyttää tuli, valmistaa ruokansa, kyetä huolehtimaan varusteistaan ja omasta terveydestään sekä osata lisäksi käyttää aseita. Helga Uurasmaan sisar Sirkka oli joutunut talvisodassa sotavangiksi Neuvostoliittoon, mikä selittää osaltaan hänen kannanottoaan asekoulutuksen puolesta.

Syrjäisessä komennuspaikassaan Itä-Karjalassa toimistolotta Annikki Vesivalo kirjoitti päiväkirjaansa helmikuussa 1942 toimistoparakin seinälle ilmestyneestä aseesta: ”Ja vielä: meille on tuotu kivääri. Puolustusaseeksi. Tuossa se riippuu seinällä, ihan oikea kivääri, malli 91”. Päiväkirjan julkaisuaikaan vuonna 2016 Vesivalo kommentoi merkintää: ”Sanottakoon, ettei lotilla saanut olla aseita. Mutta meille tuotiin sellainen, koska talossa asui vain naisia. Olisiko siitä ollut hyötyä tositilanteessa, en tiedä. Veeralla ehkä olisi ollut sisua sitä käyttä.”

Lottajärjestö teki poikkeuksen lottien aseettomuudesta virallisesti silti vasta vuonna 1944, jolloin Helsingin ilmapuolustuksen turvaksi koulutetut valonheitinlotat aseistettiin ja koulutettiin puolustamaan itseään ja kallista valonheitinkalustoa italialaisilla Tarni-kivääreillä.

Valonheitinlotat eivät kuitenkaan ehtineet mukaan sotatoimiin ennen välirauhan solmimista. ■

Valonheitinlotta vartiossa Tarni-kiväärinsä kanssa. Ternejä pidettiin epäkelpoisina aseina, eikä niitä jaettu rintamajoukoille. Valonheitinlotat suorittivat koulunammunnat pienoiskiväärillä.

Teksti julkaistu aiemmin kirjassa ”Suojeluskuntaperheen perinnetyö 1981–2021” Markus Anaja (toim). Kirjaa voi tilata Suojeluskuntajärjestön Perinteet ry:ltä, info@perinne.fi. Kirjan hinta on 30 euroa (sis. lähetyskulut).

Jääkärisäätiön hallitus kokoontui Päävartiossa

Teksti Pertti Laatikainen ja Jukka Eklin

Jääkärisäätiön hallitus kokoontui huhtikuussa 2025 perinteiseen kevätkokoukseensa. Kokous pidettiin Helsingin Päävartiossa. Kokouksessa käsiteltiin vuoden 2024 toimintakertomus ja tilinpäätös sekä päätettiin mm. apurahoista ja muista tuista.

Ennen kokousta vierailtiin Presidentinlinnassa. Linnanvouti, kommodori evp Ismo Siikaluoma esitteli linnan tiloja. Samassa yhteydessä tarkastettiin Jääkärisäätiön omistama taulu Jääkäreiden tulo Vaasaan. Taulu on deponoitu vuonna 1955 Presiden-

tinlinnaan. Linnan peruskorjauksen aikana vuosina 2013–14 taulu oli muiden linnan arvokaan esineistön myötä näytteillä Ateneumissa. Taulu palasi sen jälkeen aikaisemmasta sijoituspaikastaan linnan portaikosta kabinetin jäsenen työhuoneeseen.

Jääkärisäätiön hallitus tapasi Päävartiossa. Kuvassa vasemmalta: Jukka Eklin, Arvi Tavaila, Kari Heiskanen, Marjatta Berg, Janne Jaakkola, Pertti Laatikainen, Kari Jordan, Tomas Häyry, Pasi Kesseli, Juhani Elomaa.

Varsinaisessa kokouksessa päätettiin säätiön avustus- ja tukipäätöksistä seuraavasti:

1. PY27 Hki-Uusimaa osaston hakemus Saksan Jalkaväkipäivät -matkalle ja nuorten jääkäriperinneaktiivien kehittämispäivät Kauhavalla. Tukipäätös: 2.000 e.

2. Tunnustuspalkinnot pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta tieteellisestä toiminnasta jääkäriperinteen tutkimiseksi, jakamiseksi ja julkaisemiseksi Agilolf Kesselringille ja Jukka Pennaselle, molemmille 2.000 euroa.

Jääkärisäätiön hallitus asettui Päävartion aulaan sijoitetun Jääkärilipun eteen yhteyskuvaan. ■

Jääkärisäätiön hallituksen jäsenet Marjatta Berg ja Kari Heiskanen tarkastamassa Adolf Bockin maalaamaa taulua Jääkäreiden tulo Vaasaan Presidentin linnassa.

Osastojen yhteyshenkilöt

Osasto (vast.)	Nimi	Puhelinnumero	Sähköposti
Rekisteröidyt Osastot			
Etelä-Pohjanmaa	Juhani Passi	050 322 3469	etela-pohjanmaa@jp27.fi
Helsinki-Uusimaa	Pekka Sillanpää	040 749 0666	hki-uusimaa@jp27.fi
Kanta-Häme	Pertti Kiviniemi	0400 846 956	kanta-hame@jp27.fi
Keski-Suomi	Hannu Mäkisalo	050 3137718	keski-suomi@jp27.fi
Kuopio	Seppo Räihä	040 591 4611	kuopio@jp27.fi
Lappi	Markku Aherto	0400 823 520	lappi@jp27.fi
Länsi-Pohja	Risto Esko	040 501 4131	lansi-pohja@jp27.fi
Pirkanmaa	Timo Tulosmaa	040 744 0565	pirkanmaa@jp27.fi
Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu	Kari Ahokas	0500 684 534	pohjoipohjanmaa@jp27.fi
Satakunta	Hannu Kyrövaara	040 732 5360	satakunta@jp27.fi
Vaasa	Latvala Raimo	050 358 0274	vaasa@jp27.fi
Varsinais-Suomi	Kyösti Vuontela	0500 910 402	varsinais-suomi@jp27.fi
Alueet			
Etelä-Karjala	Jorma K.O.Ignatius	040 503 6499	etela-karjala@jp27.fi
Kymenlaakso	Paavo Mikkonen	044 550 9375	kymenlaakso@jp27.fi

Järjestöasioista laajempaan sisältöön

Jukka Knuutin Parole eli ajassa

Teksti Mikko Ilkko

Jukka Knuuti toimi Parolen päätoimittajana 16 vuoden ajan viime syksyyn asti. Hän jäi eläkkeelle vuonna 2008 puolustusministeriöstä mutta jo ennen virkamiesuraa hän työskenteli journalistina pitkään.

Vapaussodan invalidien muistossäätiö myönsi viime joulukuussa Knuutille 5000 euron VIMS-palkinnon, jonka luovutti säätiön hallituksen puheenjohtaja Jussi Niinistö.

Mikä herätti kiinnostuksen jääkäriasioihin?

”Olen aina ollut kiinnostunut sotahistoriasta ja jääkäreistä osana sitä. Kun minua sitten pyydettiin JP27:n perinneyhdistyksen Helsinki-Uusimaan -osaston sihteeriksi, tulin mukaan perinneliikkeeseen”, Jukka Knuuti muistelee.

Parolen päätoimittajana Knuuti seurasi JP27 perinneyhdistyksen ja Jääkärisäätiön toimintaa läheltä pitkään. Miten yhdistystoiminta muuttui tässä ajassa?

”Itse asiassa se on pysynyt aika samanlaisena. Vuosittaisia kesäpäiviä on vietetty vuosittain eri puolilla maata ja jääkäriseminaari on pysynyt suurimpana vuotuisena tapahtumana. Hohenlockstedtin Finnentagiin on matkustettu eri puolilta Suomea.

Erityisesti tässä matkailussa ovat kunnostautuneet eteläpohjalaiset.”

”Kun katselee toimintaa täältä pääkaupunkiseudulta käsin, pientä hiipumista on havaittavissa. Entisten toimintaan aktiivisesti osallistuneen jääkärinuorten sukupolvi on siirtynyt tuonilmaisiiin eikä nuorempaa väkeä ole riittävästi tullut tilalle.”

Miten Parole on muuttunut sinun aikanasi?

”Se oli tehtävän vastaanottaessani puhtaasti järjestölehti, joka kertoi lähes yksinomaan toiminnasta perinneyhdistyksen puitteissa. Otin tavoitteekseni laventaa lehden sisältöä koskemaan jääkäreiden lisäksi yleistä sotahistoriaa, joka lisäisi kiinnostusta lehteen myös muiden kuin vain jääkäriaatteesta kiinnostuneiden piirissä.

Tässä mielessä kehitin lehteen kirjallisuutta-osion, jossa lyhyin tekstein esiteltiin tuoretta sotahistoriallista kirjallisuutta. Piti luoda suhteita kustantajiin, jotta sain arvosteltavia kirjoja. Kirjoittajia taas löytyi hieman myös omasta takaa ja sotahistoriaa harrastavasta kaveripiiristä. Kirjallisuusosioista lehti sai kohtuullisesti tunnustusta ulkopuolisiltakin.”

”Kun otin tehtävän vastaan, Asko Kilpinen oli perinneyhdistyksen puheenjohtaja ja hän toivoi kahta asiaa: värillistä kansikuvaa ja voimakkaasti kantaa ottavaa pääkirjoitusta.

Pääkirjoitustoive oli helppo toteuttaa: olin aikaisemmin toimittajana kirjoittanut satoja pääkirjoituksia ennen kaikkea Uuteen Suomeen mutta myös Helsingin sanomiin. Kirjoitin Parolen pääkirjoitukset maanpuolustus- ja jääkärihengessä.

Mitä väreihin tulee, niin jo kolmannessa tekemässäni Paroleessa oli värillinen kansi. Kun kerroin lehteä jo Pekka Ruusukallion aikana taitaneelle Kari Merilälle Kilpisen toivomista värillisistä kansista, Kari totesi, että niinhän se Kilpinen sanoo, mutta mistä ne kansikuvat saadaan?”

”Järjestölehti-Parolen sisältö oli kuvausta järjestön toiminnasta ja kuvitus sen mukaista: seppeleenlasku, Suomen ja jääkärilippuja, joku puhumassa puhujapöntössä tai sitten kansaa istumassa auditoriossa. Ei niistä kunnan kansia kovin pitkälle kuviteta.

Sisällön laajentaminen jääkäriliikkeen ulkopuolelle lavensi mahdollisten kansikuvien aihepiiriä ja lisäksi jäsenten keskuudesta ilmaantui muutama ”hovikuvaaja”. Parole saa kiittää paljasta Paavo Mikkosta, Jorma Ignatiusta sekä Raimo Latvalaa.

Niin ja värit. Aluksi värillisiä olivat vain kannet. Sitten rahat riittivät yhteen värilliseen arkkiin ja saatiin väriä muutamalle ensimmäiselle ja viimeiselle sivulle. Mutta väripainatuksen suhteellinen hinta laski ja niin Parolesta tuli kokonaan nelivärinen.

Sisällön hankkiminen oli oma haasteensa, kun toimitusbudjetti oli nolla euroa, mihin sisältyi myös päätoimittajana palkka. Pyysin ”lainaksi” aineistoa ”samoin ajattelevilta” lehdiltä mm. Vapaussoturilta, Sotaveteraanilta, Sotilasaikakauslehdeltä, Ruotuväeltä ja joskus jopa Helsingin Sanomilta.”

Millaisena näet jääkäriperinteiden vaalimisen tulevaisuuden?

”Hyvin haasteelliseksi. Kun viimeksi katsoin jäsenten ikätilastoa, oli se vähintään hätkähdyttävä: 75 vuotta täyttäneitä oli enemmän kaikkia alle 50-vuotiaita yhteensä. Hyvät neuvot uusien jäsenten hankkimiseksi ovat kullan arvoisia.”

Tunnet laajasti jääkärien historiaa. Kiinnostaako siinä erityisesti joku tietty osa-alue tai yksittäinen jääkäri?

”Tuntemme varsin tarkasti tunnettujen jääkäreiden tarinat. Vähemmän sitä vastoin tiedämme tavalliseen talon pojan tai työmiehen motiiveista Saksaan lähtiessä. Tuo tieto taitaa valitettavasti nykyään olla tavoittamattomissa.”

Olet ollut jääkäriasioiden merkeissä myös kansainvälisissä tilaisuuksissa. Miten ulkomailla suhtaudutaan suomalaisiin jääkäreihin?

”Ollessani töissä puolustusministeriössä hoitelin suhteitamme Baltian maihin. Kun lähdin Latviaan, otin viemisiksi mukaan latviankielisiä Jääkärien elämäntyö -kirjasia. Baltian maiden puolustuksen tukemista tukevissa kokouksissa oli henkilöitä 15 maasta eikä kellään tietysti ollut mitään Jääkärien elämäntyötä vastaavaa.

Kerran tämä kokous pidettiin Liepajassa. Pyysin illallisella latvialaiselta isännältä luvan käyttää puheenvuo-

Vapaussodan invalidien muistosäätiö antoi Parolen edelliselle päätoimittajalle Jukka Knuutille 5000 euron VIMS-palkinnon, jonka luovutti säätiön hallituksen puheenjohtaja Jussi Niinistö. VIMS-palkinnon tarkoituksena on palkitsemisen ohella tuoda esille ja kannustaa tahoja, jotka tutkimuksella tai muilla keinoin lisäävät tietämystä ja keskustelua itsenäistymiskehityksestämme, vapaussodasta ja muista itsenäisyytemme puolustamiseen liittyvistä sodista sekä niiden merkityksistä ja vaikutuksista.

ron, kunhan hän on toivottanut joukon tervetulleiksi. Tilasin jokaiselle 50 grammaa Finlandia-votkaa ja kerroin mikä merkitys tällä kaupungilla, entisellä Libaulla oli täällä olleille suomalaisille jääkäreille ja heidän roolistaan itsenäisen Suomen rakentajina.”

”Muuten olen jääkärien merkeissä seurustellut saksalaisten kanssa Hohenlockstedtissa. Kerran sikäläinen pormestari sanoi, että Saksassa on ollut kymmeniä varuskuntakaupunkeja, mutta ne ovat kadonneet historian hämärään. Mutta Hohenlockstdt ei. Kiitos suomalaisten, jotka tulevat joka vuosi juhlimaan jääkärikoulutuksen alkamista.”

Puolustusministeriössä työskennellessäsi olit voimakkaasti mukana niin kutsutussa Viro-projektissa. Mistä siinä oli kyse ja millä mielin olet seurannut Viron asevoimien kehitystä?

”Virolaiset olivat pitkään pyytäneet Suomelta tukea uudelleen perustettujen puolustusvoimiensa kehittämiseksi. Se ei aluksi ollut mahdollista, kun maassa oli venäläisten joukkoja.

Mutta niiden lähdettyä Pääesikunnan alaisuuteen perustettiin ns. Viro-projekti. Se puitteissa hiljattain edenneen kenraaliluutnantti Pentti

Lehtimäen johdolla Viroon lähetettiin noin 35 suomalaista evp-upseeria. Heidän tehtävänä oli kouluttaa Viron puolustusvoimien henkilökuntaa. Suomalaisia kouluttajia oli kaikissa aselajeissa ja puolustushaaroissa.

Suomessa koulutettiin noin 350 Viron puolustusvoimien upseeria ja aliupseeria vähintään puolen vuoden ajan. Suomessa pidettiin Viron puolustusvoimien korkeimmalle johdolle heille räätälöity ”sotakorkeakoulu”. Virolaisiin onnistuttiin istuttaman käsitys yleisen asevelvollisuuden merkityksestä. Tämän ”aivopesun” ansiosta Viro ei luopunut asevelvollisuudesta, kuten esim. Latvia. Nyt Virossa ollaan hyvin tyytyväisiä asevelvollisuuteen.

Viro-projektiin liittyen Suomi koulutti Viron kenttätukikunnan henkilöstön

ja lopuksi Viroon lahjoitettiin 40 tykkiä. Se tapahtui ennen kuin mikään muu maa oli lahjoittanut Baltiaan ensimmäistään aseita.

Voi sanoa, ettei koskaan ennen eikä enää koskaan Suomella ole mahdollisuutta vaikuttaa niin tuntuvasti toisen itsenäisen maan sotavoimien kehittämiseen, kuin Viro-projektin puitteissa.”

Miltä maailman turvallisuuspoliittinen tilanne näyttää?

”Pahalta. Yhdysvaltojen siirtymisen Trumpin mukana demokratian tukijasta Putinin hännystelijäksi on kammottava kehitys. On toivottava, että Euroopan suuret maat osoittaisivat niin paljon päättäväisyyttä, että

Ukraina voitaisiin pelastaa, mutta juuri nyt ei hyvältä näytä. Ukraina on nyt kuin Suomi 1944. Ilman aluemenetyksiä se ei voi selvitä. On Luojan onni, että Suomi on Naton jäsen. Sen ulkopuolella olisi kyllä kilin tunteet.”

Onko sinulla vielä jotain terveisiä Parolen lukijoille?

”Olkaa aktiivisia ja lähettäkää aineistoja Paroleen. Tämä on meidän yhteinen lehti. Parolen ns. toimitus on päätoimittaja ja hänellä saattaa silloin tällöin olla aika orpo olo”, Knuuti tuumii. ■

Perinneyhdistys ry:n puukot

Jäsenpalveluna myytävänä puukkoina on saatavilla tällä hetkellä kahta puukkomallia: lähinnä tavalliseen työskentelyyn tarkoitettua käyttöpuukkoa ja erityisesti muistamiseen tarkoitettua lahjapuukkoa.

KÄYTTÖPUUKKO

Toimittaja: WoodsKnife Oy, Kauhava
Terä: 120 mm, hiiliteräs
Hela: Messinki
Kahva: Visakoivu, wenge
Tuppi: Ruskea nahka, jossa logo stanssattuna
Hinta: 80 euroa

LAHJAPUUKKO

Toimittaja: Korupuukko Oy, Kauhava
Terä: 120 mm, hiiliteräs
Hela: Messinki
Kahva: Visakoivu ja hirvensarvi, jääkärimerkillä
Tuppi: Mustaa nahkaa
Hinta: 150 euroa

Jääkäripataljoona 27 Perinneyhdistyksen Varsinais-Suomen Osasto ry
järjestää jääkäriperinteeseen kuuluvan luentotilaisuuden Turussa
Heikkilän sotilaskodissa osoitteessa Rykmentintie 15, Turku
perjantaina 25.7.2025 klo 13.00 alkaen

Bundeswehrin reservin eversti **Mark Aretz** luennoi suomeksi aiheesta
Saksalais-suomalaiset reserviläisyhteydet

Kapt res. **Pekka Sillanpää** kertoo kuinka voi tulla mukaan vaalimaan
jääkäriperinnettä yhdessä saksalaisten reserviläisten kanssa.

Tule mukaan hienoon kansainväliseen toimintaan ja liity jäseneksi osoitteessa
varsinais-suomi@jp27.fi

Omakustanteinen 11.50 € Leijona Catering lounas on tarjolla klo 10.30–12.15
Heikkilän Sotilaskodissa.

Varsinais-Suomen osasto tarjoaa kaikille munkkikahvit.

Ilmoittaudu tilaisuuteen ja myös lounaalle 20.7.2025 mennessä
seppo.lerkki@gmail.com

Laivahostel S/S Bore Aurajoen rannassa osoitteessa Linnankatu 72
keskellä kaupunkia on mainio vaihtoehto yöpymiseen ja samassa osoitteessa
toimii myös upea **merimuseo Forum Marinum**.

Galling (Galini) – Jääkärien hautamuistomerkin 100-vuotisjuhla

Teksti Pertti Ruotsalainen | Kuvat Intars Šupiņš

Kirjoitus perustuu Vesa Valtosen avauspuheenvuoroon muistomerkillä 17.5.2025.

Keskeisenä osana jääkäreiden koulutukseen kuului rintamakokemuksen saaminen Saksan itärintamalla vuosina 1916–1918. Taitojen kartuttaminen sodan oloissa oli tärkeää, mutta samalla se tarkoitti myös kuolemanvaaraa ja tappioita. Heidän jälkeensä jäi Latvian Kuurinmaalle lukuisia merkittäviä paikkoja kertomaan lähes kaksi vuotta kestäneestä taistelujen tiestä. Monille niistä pystytettiin muistomerkkejä kertomaan tuleville sukupolville jääkärien vaikeasta taipaleesta itsenäisyytemme saamiseksi.

Raskaimman hinnan Suomen vapauden puolesta antoivat ensimmäisinä jääkärit Alfred Hyytinen, Ilmari Pahkajärvi ja Max Kronqvist. Heidän maallinen vaelluksensa päättyi Gallingin kenttähautamaahan Misse-joen rintamalohkolla. Noin 10 vuotta myöhemmin 1925 heidän puiset ja osin tuhoutuneet hautaristinsä korvattiin Viipurin suojeluskunnan valmistamalla muistomerkillä. Muistomerkki on Aarno Karimon käsialaa ja sen 100 vuotta sitten järjestettyä muistojuhlaa vietettiin yhdessä Latvian asevoimien kanssa. Tuolloin sovittiin myös, että Latvian suojeluskunta huolehtii hautamuistomerkistä ympäristöineen.

Menneen 100 vuoden aikana olosuhteisesta johtuen hautausmaa ja

Kuvassa puheiden pitäjät. Eturivissä vasemmalta Suomen Riian suurlähettiläs Anne Saloranta, Perinneyhdistyksen puheenjohtaja Vesa Valtonen ja kunnostushankkeen keskeinen toimija Mauri Jokela. Takarivissä ovat kenttärovasti Markus Korpela ja Latvian asevoimien komentaja kenraalimajuri Kaspars Pudāns.

muistomerkki unohtuivat ja ne melkein katosivat ympäröivän ikimetsän keskelle. 2010-luvulla JP 27:n Perinneyhdistys ry:n Etelä-Pohjanmaan Osaston Gallinginissa vierailleet edustajat kiinnittivät huomionsa muistomerkin surkeaan tilaan. Moninaisen, vuosikymmenen kestäneen

uurastuksen jälkeen sen kunnostustyö saatiin päätökseen kesällä 2024. Tarkempi kertomus muistomerkin kunnostustyön vaiheista on julkaistu Parole-lehden numerossa 1/2025.

Toukokuun 17. päivänä 2025 muistomerkillä järjestettiin sen 100-vuotisjuhla ja uudelleenvihkiminen

samankaltaisella kokoonpanolla kuin vuosisata sitten. Tilaisuutta kunnioittivat läsnäolollaan Latvian asevoimien komentaja kenraalimajuri Kaspars Pudāns sekä Suomen Latvian suurlähettiläs Anne Saloranta, jonka johtama suurlähetystö on erittäin merkittävästi ollut mukana muistomerkin kunnostustyössä ja juhlallisuuksien järjestelyissä.

Paikalla oli kaikkiaan noin 70 kutsuvierasta ja runsaasti muuta yleisöä. Etelä-Pohjanmaalta juhlallisuuksiin osallistui 30-henkinen joukko, jonka Latviaan suuntautuneen kiertomatkan yhtenä kohteena kyseinen tilaisuus oli.

Latvian asevoimat ja Perinneyhdistyksen Etelä-Pohjanmaan Osasto olivat asettaneet kunniavartion muistomerkillä ja lippuvartion Suomen, Latvian ja Perinneyhdistyksen lipuille. Kaartin soittokunnan puhallinkuusikko johdatti vieraat upeasti juhlan ilmapiiriin Jääkärimarssin sävelin.

Tilaisuuden avasi Perinneyhdistyksen puheenjohtaja prikaatikenraali Vesa Valtonen, minkä jälkeen kuultiin suurlähettiläs Anne Salorannan ja asevoimien kenraalimajuri Kaspars Pudānsin tervehdykset.

Tämän jälkeen muistomerkillä laskettiin Suomen ja Latvian sekä Saksan valtiolliset sekä Perinneyhdistyksen ja Etelä-Pohjanmaan Osaston seppeleet. Näiden lisäksi lukuisat muut tahot laskivat omia kukkalaitteitaan.

Kenttärovasti Markus Korpelan johdolla pidettiin kenttähartaus kaatuneiden jääkärien muistoksi. Kiitospuheenvuoron esitti Järviseutuseuran ja Etelä-Pohjanmaan Perinneyhdistyksen kunnostushankkeen puolesta Mauri Jokela. Vaikuttava ja syvälle läsnäolijoiden muistoihin piirtynyt tilaisuus päättyi Suomen ja Latvian kansallishymneihin.

Myöhemmin iltapäivällä Suomen suurlähetystön tiloissa Riassa järjes-

Juhlaleisöä kuuntelemassa majuri Marko Maaluodon ohjeistusta.

Hautamuistomerkki kunnia- ja lippuvartioineen.

tettiin kutsuvieraille lämminhenkinen vastaanotto.

Juhlallisuuksia edeltävänä perjantapäivänä Perinneyhdistyksen edustajat yhdessä suurlähetystön henkilöiden kanssa tutustuivat Gallingin hautausmaan lisäksi muihin

alueen jääkärikohteisiin suunnitellen samalla vuosina 2026–2028 pidettäviä muistotilaisuuksia. Yhtenä niistä on Schmardenin taistelun muistomerkin 10-vuotistapahtuma heinäkuussa 2026. ■

JP27:n Perinneyhdistyksen kevätkokous 29.3.2025

.....
Teksti ja kuvat Pertti Ruotsalainen

Perinneyhdistyksen vuoden 2025 kevätkokous pidettiin Jyväskylässä Luonetjärven kasarmialueella kokouskeskus Falcossa Keski-Suomen Osaston 30- vuotisjuhlaseminaarin yhteydessä. Paikalla oli 36 Yhdistyksen jäsentä.

Perinneyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Vesa Valtonen avasi kokouksen, toivotti osallistujat tervetulleiksi sekä kertoi keskeisimmät asiat menneestä vuodesta ja tulevasta toiminnasta.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Hannu Haapamäki, sihteeriksi perinneyhdistyksen va. toiminnanjohtaja Pertti Ruotsalainen sekä Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Pasi Kettunen ja Tuomo Lahtinen sekä ääntenlaskijoiksi Juhani Passi ja Kai Palmen.

Kokouksen sihteeri Pertti Ruotsalainen esitteli toimintavuoden 2024 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen.

Vesa Valtonen kutsuu Jukka Knuutin kunniapäätösmittajaksi.

toimen tilintarkastuskertomuksen ja toiminnantarkastuskertomuksen. Toiminnantarkastuskertomus ja tilinpäätös hyväksyttiin.

Päätettiin tilinpäätöksen vahvistamisesta. Tilivelvollisille myönnettiin yksimielisesti vastuuvapaus vuodelta 2024.

Päätettiin kutsua yhdistyksen kunniapäätösmittajaksi perinneyhdistyksen esityksestä Jukka Knuuti sekä Helsinki-Uudenmaan Osaston esityksestä Yrjö-Pekka Rautalahti.

Todettiin, että Perinneyhdistyksen hallitus on myöntänyt kultaisten jäsenansiomerkin numero 80 päivämäärällä 2.3.2025 Helena Miettiselle Helsinki-Uudenmaan Osastosta sekä kultaisten jäsenansiomerkin numero 81 päivämäärällä 29.3.2025 Seppo Jaakkolalle Varsinais-Suomen Osastosta.

Perinneyhdistyksen puheenjohtaja Vesa Valtonen luovutti paikalla olleelle Jukka Knuutille kunniapäätösmittajaksi kutsumiseen liittyvän kunniakirjan ja muistoesineenä pienoisjääkäripatsaan.

Kokouksen jälkeen pidettiin Keski-Suomen-Osaston 30-vuotisjuhlaseminaari, josta on myös kirjoitus tässä lehdessä. ■

Kokouksen osanottajia.

JP27:n Keski-Suomen Perinneyhdistyksen 30-vuotisjuhlaseminaari

.....
Teksti Hannu Mäkisalo, Martti Porvalin historiikkia lainaten
Kuvat Eila Keinonen

Perinneyhdistyksemme juhli pienellä viiveellä 30-vuotista taivaltaan juhlaseminaarin merkeissä Kokouskeskus Falcossa Luonnetjärven itärannalla 29.3.2025. Yhdistys perustettiin osaston nimellä Keski-Suomen maanpuolustusjuhlan yhteydessä Pihtiputaalla elokuussa 1994. Osaston ensimmäinen puheenjohtaja oli Martti Porvali. Välillä puheenjohtajana alkuaikoina toimi jonkin aikaa jääkäri Iivari Kaurasenpoika Urpo Kauranen ja 2019 jääkäri Johannes Mäntylän pojanpoika Erkki Mäntylä toimi puheenjohtajana vuoden 2019 ja valittiin uudelleen kuluvan vuoden alusta. Muutoin nuijan varressa on ollut Porvali, varmaan yli 25 vuotta. Pitkäaikaisena aktiivisena toimijana alusta saakka, pääasiassa varapuheenjohtajana on toiminut Markku Louekari, joka on edelleen toiminnassa ahkerasti mukana.

Osasto on vaalinut jääkäripioneerien perinteitä, muita jääkäriperinteitä unohtamatta. Jäsenmäärä on ollut 50-60 välillä. Uusien jäsenten saaminen on haasteellista, sillä ihmisten vapaa-ajasta kilpaillaan voimakkaasti.

Osasto hankki 2012 itselleen oman lipun, minkä väri on musta ja poikkeaa näin muitten osastojen lipuista. Väri viittaa jääkäripioneeriaselajiin. Alkuvuosina osasto keskittyi teke-

mään tunnetuksi jääkäriiliikettä ja Keski-Suomen maakuntaa tarkastelevin esitelmin ja kirjoituksin. Osasto on järjestänyt esitelmä- ja näyttelytilaisuuksia yleensä Keski-Suomen vuotuisten maanpuolustusjuhlien yhteyteen. Ilahduttavaa on myös ollut, että Parole-lehti on julkaissut osaston jäsenten kirjoituksia sivuillaan. Osasto oli aloitteellinen siinä, että perinneyhdistyksen vuosikokouksia alettiin pitämään myös maakunnissa. Ensimmäinen tällainen kokous oli

1997 Jyväskylän Nikolainkulmassa. Sen järjestivät pääyhdistys ja Keski-Suomen osasto yhdessä. Viimeisin tämän seminaarin yhteydessä Tikkaosken Luonnetjärvellä.

28.2.2020 osasto järjesti ohjelmallisen talvisodan muistopäivällisen. Tilaisuus pohjautui juhlaillalliseen, minkä jääkäripataljoona 1:n esikunta söi talvisodan lopulla pataljoonan vuosipäivänä 11.3.1940 Nietjärvellä. Luomalla vanhoista perinteistä uusia säilyy yhteys niihin arvoihin ja hyveisiin, joihin maanpuolustustahto perustuu.

Vuoden 2011 kesäpäivien järjestäminen Keski-Suomessa vaati osastolta suuria ponnisteluja. Kahden päivän aikana osallistujat pääsivät tutustumaan perusteellisesti keskisuomalaiseen jääkärihistoriaan: Suolahden vanhaan asemaan, Monopolhotellin pidätyksiin, Jyväskylän lyseoon ja Keski-Suomen museoon sekä tuolloin ajankohtaisiin jääkärihautmuistomerkkejä koskeneisiin asioihin.

Osaston ensimmäinen tehtävä oli selvittää keskisuomalaiset jääkärit. Tehtävä oli haasteellinen, koska jääkärien syntymä-, koti- ja elinpaikkojen selvittäminen oli aluksi tehtävä jo vanhaksi käyneen jääkärimatrikelin avulla. Jääkäreiltä ei aikaan kysytty, olivatko he keskisuomalaisia

tai yleensäkin, mihin heimoon he katsoivat kuuluvansa. Kaiken lisäksi Keski-Suomi ei ollut tuolloin vielä vakiintunut. Kuvaava esimerkki on, että osastomme keskeisin jääkäri Iivari Kauranen piti itseään hämäläisenä. Osastomme keräämien tietojen mukaan tavalla tai toisella keskisuomalaisena pidettäviä jääkäreitä on hieman alle 70. Silti löydämme edelleen ”uusia keskisuomalaisia” jääkäreitä. Tämä johtuu ennen kaikkea seurakuntien ja kuntien aikaisemmista lakkauttamisista ja nyt yhdistymisistä ja alueliitoksista.

Keskisuomeen on haudattu 46 jääkäriä, joista 11 on haudattu vapaussodan sankarihautoihin. Vuosikokouksessaan 2021 osasto päätti tehdä painetun jääkärihautakirjan, mihin kerätään uutta aineistoa. Merkittävimmät jääkärimuistomerkit Keski-Suomessa ovat Nikolainkulman jääkärikabinetti ja Suolahden vanha rautatieasema.

Osasto on rekisteröity JP27 Keski-Suomen Perinneyhdistykseksi. Juhlaseminaarissa kunniapuheenjohtaja Martti Porvali jakoi seitsemälle jä-

senelle yhdistyksemme standaarin. Ilmapuolustuspiirin päällikkö Jukka Valkeajärvi luovutti Porvalille ilmapuolustuspiirin plaketin ja Vaasan yhdistyksen puheenjohtaja Raimo Latvala luovutti Erkki Mäntylälle JP 27:n Perinneyhdistyksen Vaasan osaston pienoislipun.

Seminaarin aluksi Ilmavoimien soittokunta esitti Muistoja Pohjolasta ja Juhlarimarssin. VTM Jukka Knuuti

piti esitelmän aiheesta Jääkärit Ilmavoimissa, Eversti Ville Hakala esitelmöi HX-hankkeesta ja Ukrainan sodan opetuksista ja Piiripäällikkö eversti evp. Jukka Valkeajärvi esitelmöi Ilmapuolustuspiirin toiminnasta. Soittokunta esitti tilaisuuden päätteeksi Jääkärimarssin, mikä kuunneltiin seisoltaan. ■

Prikaatikenraali Matz eläkkeelle

Teksti Juhana Skyttä | Kuva Bundeswehr/ Christoph Orth

Pitkäaikainen Saksan Jalkaväkikoulun johtaja ja jalkaväen tarkastaja, prikaatikenraali Michael Matz luovutti maaliskuun lopussa tehtävät prikaatikenraali Andreas Steinhausille. Prikaatikenraali Matz toimi tehtävässään kuuden vuoden ajan ja tuli tunnetuksi Suomen ja Jääkäriperinteiden ystävänä. Moni Jääkäriperinteiden vaalija muistaa hänet tilaisuuksista Hohenlockstedtistä ja Vaasasta sekä tietysti Saksan Jalkaväkipäiviltä Hammelburgista.

Hänen toiminnallaan on ollut merkittävä vaikutus Saksan ja Suomen

jalkaväen ja reserviläisten yhteistoiminnan sekä Jääkäriperinteiden ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Tämän toiminnan ansioista Hammelburgissa järjestetyssä tehtävienvaihtotilaisuudessa 21.3.2025 prikaatikenraali Michael Matzille luovutettiin yhteistoiminnassa Jääkärisäätiön, Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistyksen ja Suomen Jalkaväen kanssa jääkäripattas. Tilaisuudessa suomalaisia yhteistyötahoja edustivat aiempi jalkaväen tarkastaja, eversti Juhana Skyttä ja eversti (res) Mark Aretz.

Vaihtotilaisuus paraateineen oli vaikuttava. Satojen paikalle saapuneiden kutsuvieraiden joukko kuvastaa Matzin luomia hyviä suhteita sekä tiivistä yhteistyötä. Samaan tapaan varmasti jatkuu myös tulevaisuudessa, sillä lipun ja tehtävät vastaanottanut prikaatikenraali Andreas Steinhaus kertoi käyneensä tutustumassa suomalaiseseen asevelvollisuusarmeijaan, kehui kovasti sen toimintaa sekä toivoi yhteistyön jatkuvan edelleen tiiviinä. ■

Prikaatikenraali Andreas Steinhaus (vas) ottaa vastaan tehtävät prikaatikenraali Michael Matzilta (oik). Keskellä koulutuskeskuksen johtaja, kenraalimajuri Olaf Rohde.

Miten kalliiksi jääkäriaktivismi tuli etappitalon isäntäväelle?

.....
Teksti Heli Karhumäki

Sain kuulla Lapualla sijaitsevan Kosolan talon merkityksestä jääkäriliikkeessä jo lapsena, kun isäni näytti minulle talon ja kertoi sen aktivismista suuresti arvostaen. Jääkäriliike itsessään jäi lapsenmieleeni vielä jokseenkin epämääräisenä osana Suomen armeijaa ja kamppailua irti Venäjästä.

Kosolan talon avauduttua yleisölle 2022 olen saanut sen historiaoppaana perehtyä syvemmin tämän tarunhoitoisen liikkeen vaiheisiin. Yhä uudelleen olen yllättynyt aktivistien luovasta visionäärisyydestä, uskottomasta rohkeudesta, kekseliäistä peitetarinoista, taloudellisista uhrauksista sekä kyvystä kestää painetta ja vastuksia loppuun saakka.

Näitä vaiheita myös vierailijamme hämmästelevät. Heitä kiinnostavat hyvin konkreettisesti aktivistien ja heidän perheittensä riskit ja uhraukset heidän arkielämänsä keskellä. Tässä ja seuraavissa Parolen numeroissa kerron poimintoja niistä jääkäriaktivismiin piirteistä, joita vierailijamme ovat pitäneet vaikuttavimpina. Yksi niistä on aktivismin hinta, erityisesti yksityisten ihmisten taloudelliset uhraukset.

Sukkia, suksia ja lumipukuja

Kun akateemisissa piireissä alkunsa saanut jääkäriliike oli lähettänyt ensimmäiset värvätyt Saksaan, aatetta lähdettiin laajentamaan maakuntiin.

Vihtori Kosolan vaimo Eelin kesti jääkäriaktivismiin tuomat taloudelliset tappiot ja jopa lyhyen vankeuden. Marsalkka Mannerheim kiitti tätä Kosolassa vieraillessaan hopearasialla, jossa on kaiverrettuna teksti: "Etelä-Pohjanmaan vakain naisten isänmaallisten harrastusten muistoksi Rouva Kosolalle Valkoiselta Kenraalilta". Kuvassa Eelinin tyttärentytär Anne Bryk, joka sai rasian isoäidiltään ylioppilaslahjaksi. Kuva: Heli Karhumäki

Härmäläinen Juho Ekola värväsi Vihtori Kosolan pitämään kotonaan etappipäämajaa.

Tehtävä oli vaarallinen, mutta Kosola otti sen vastaan epäröimättä, "tässähän kerrankin oli kysymys miesten teoista". Vaaroista huolimatta Vihtorin puoliso Olga Eelin, omaa sukua Lagerstedt, oli täysin toimeksa mukana miehensä rinnalla. Kosolan talon kieveritoiminta antoi jossain

määrin suojaa, koska talossa kävi paljon matkustavia.

Mitä tämä tarkoitti taloudellisesti? Kosolan talo oli lähes velaton suurmaatila, joten tiettyssä määrin oli rahkeita rahoittaa aatteen mukaista päämäärää. Mutta värvätyjen määrä oli suuri: Kosolan talon kautta varustettiin, muonitettiin ja kyydittiin Merenkurkun reitille tammi-maaliskuussa 1916 noin 250 miestä.

Vihtori ja Eelin Kosolan perhe
1920-luvulla. Jääkärivärväys
ja etappitalon hoitaminen
koettelivat maanviljelijän talon-
pitoa ja köyhdyttivät häntä
taloudellisesti. Vihtori oli äitinsä
peruja vieraanvarainen isäntä,
ja isänmaan asiaan hän upotti
varojaan epäroimättä. Kuva:
Anne Brykin kotialbumi.

Hiihtomatkaan 100–140 kilometrin reitille ahtojäättikköjen yli tarvittiin kovat varusteet. Vihtori ja Eelin hankivat miehille suurelta osin omista varoistaan selkäreppuja, villapaitoja, villasukkia, karvalakkeja, hiihtokenkiä ja lapasia. Takaa-ajajien varalta ommeltiin lumipukuja, joihin Vihtorin valkoisten paitojen varasto hupeni kokonaan.

Suksien hankinta oli suuroperatio, jota Kosolat eivät voineet yksin rahoittaa, joten varoja hankittiin salaisella keräyksellä. Suksia tehtiin yötä päivää 20 miehen voimin, ja tarpeen kasvaessa tarkoitukseen vuokrattiin myös Hissan urkutehtaiden rakennukset. Vuokra jäi lopulta Vihtori Kosolan maksettavaksi.

Eelin-emäntä muonittajana

Värvättyjen muonituksesta Kosolassa ei ole numerotietoa, mutta ilman muuta se verotti rankasti maataloa, jossa pidettiin liha- ja lypsykarjaa sekä siipikarjaa ja munituskanoja. Eelin kattoi vilkkaimpaan värväysaikaan pöydät kymmenille ruokailijoille.

Värvättyjen kuljetuksiin yöaikaan tarvittiin hevosia ja rekiä. Kun omat loppuivat, Kosola lainasi niitä vaimonsa sukulaisilta. Päivisin voitiin toisinaan käyttää junia. Kaikkea tätä Kosola rahoitti pääasiassa omista varoistaan, mutta on luultavasti saanut jonkin verran apua Helsingistä ja Saksasta.

Kosoloiden uhrauksiin voi laskea myös ajan ja työn, jonka aktivismi

vei tilanhoidolta. Henkinen paine oli sitäkin rankempi, kun Vihtori jäi kiinni venäläisille, ja joutui lähes vuodeksi ankariin oloihin Pietariin Shpalernajan vankilaan. Myös Eelin oli joutunut lyhyeksi aikaa vangituksi Vaasaan, mikä järkytti perhettä, kun kuopus oli vasta neljän kuukauden ikäinen vauva.

Varaton, velkainen kalterijääkäri

Vankeutensa jälkeenkin Kosolat jatkoivat aktivismiaan. Vihtori hankki omilla varoillaan suuren määrän aseita, piti kotonaan pienimuotoista pommittehdasta ja oli perustamassa Lapuan Suojeluskuntaa.

Jääkäriperinnettä pidetään Kosolan talossa yllä mm. esitelmä- ja kahvitilaisuuksilla. Kosolan talon omistaa yrittäjä Jari Vesanen. Kievarinemäntänä ja historiaoppaana toimii Heli Karhumäki. Kuva: Jani Laukkanen.

Kuvassa helmikuussa 2025 pidetyn jääkäritilaisuuden leivoksia, joihin teetettiin valkosuklaaseen painetut jääkärilipun ja jääkäripataljoonan tunnus kuvat. Idea saa vapaasti lainata. Kuva: Heli Karhumäki

Jääkäri liikkeen muistoksi yksi Kosolan talon kokoustiloista on nimetty Jääkärikabinetiksi. Sen valokuvat sekä jääkäriluutnantti Antti Kärnän asetakki kertovat liikkeen tarinaa. Jääkärinukke on Liisa Pihlajan käsialaa. Kuva: Heli Karhumäki

Rajut kokemukset heikensivät isännöityä ja rasittivat taloutta pysyvästi. Kosola joutui syksyllä 1918 myymään omaisuuttaan, kuten jokirantamökin ulkorakennuksineen sekä eläinten luita. Suurtilallisesta oli tullut velkainen mies, joka ei enää koskaan täysin sopeutunut tavallisen maamiehen elämään.

Jääkäri liikkeen työ itsenäisyyden puolesta oli ollut satumainen onnistuminen vastoin kaikkea todennäköisyyttä. Vapaussodan taisteluiden jälkeen hän halusi vapauttaa myös heimoveljiä ”ryssän ikeestä” ja toimi Viron vapaussodan, Itä-Karjalan kansannousun ja Aunuksen retken värvärinä. Vapaussodan tavoitteita jatkamaan syntyi Lapuan liike, joka onkin sitten jo oma tarinansa.

Kuollessaan 52-vuotiaana Vihtori Kosola jätti jälkeensä vähäiset varat ja suuret velat. Perikunnalla oli varaa vain vaatimattomaan hautakiveen. ■

Lähteinä mm.

Viimeistä piirtoa myöten – muistelmia elämäni varrelta (Vihtori Kosola ja Vilho Viita 1935).

Vihtori Kosola – mies ja myytti. Jukka-Pekka Pietiäinen (Minerva Kustannus 2023)

Etappitalon tarinoita

Kosolan talon historiaopas Heli Karhumäki kertoo, mikä vierailijoita jääkäri liikkeen vaiheissa kiinnostaa ja yllättää. Kosolan talo Lapualla toimi salaisena värväyskeskuksena ja etappitalona vuosina 1915–1916.

Jääkärikoira Popi oli sotilasarvoltaan vääpeli

.....
Teksti Jukka Knuuti

Vanha RUK-kaveri lähetti sähköpostin Jääkärikoira Popista. Hetkinen, sellaisesta en ollut koskaan kuullut. Mutta onneksi on internet. Siletä löytyi kaksikin aika laajaa tarinaa Jääkärikoira Popista. Toinen oli sotamuistomerkkejä kiertävän nimimerkki Willimiehen tarina. Toinen juttu oli Hei Hoplaa-sivustolla.

Aloitetaan Willimiehen versiolla. Jääkäripataljoona 27 ollessa Aa-joen talvitaisteluasemissa Saksan itärintamalla talvella v. 1917, kuului eräänä kylmänä pakkaspäivänä koiran ulinaa ja raapimista erään majoituskorsun ovelta. Kun ovi avattiin, pujahti siitä sisään viluinen ja surkeannäköinen rakki. Hetken kuluttua jääkärit huomasivat, että se oli synnyttänyt korsun nurkkaan kaksi pentua. Kun emä laskettiin myöhemmin ulos luonnollisille tarpeilleen, se loikkasi taisteluhaudan reunalle, ja juoksi ei kenenkään- maalle, laukaisi vahingossa ansamiinan, ja sai sen räjähtäessä surmansa. Nyt oli jäänyt korsuun kaksi sotaorpoa.

Isäni, joka myös palveli JP 27:n 3.K:ssa, ja oli korsun nuorin jääkäri, sai tehtäväkseen ryhtyä pennuille keinoemoksi. Tässä kohtaa Willimiehen teksti ei täsmää HeiHoplaa-sivuston version kanssa. Sen mukaan kooran hoitajaksi määrättiin jääkäri Pahkajärvi. Hän ei voinut olla Willimiehen isä, sillä Pahkajärvi koki ensimmäisenä jääkärinä sankarikuoleman 15. elokuuta 1916. Hän oli silloin tuskin

Jääkärikoira Popi oli sekarotuinen.

19-vuotias ja oli tuskin ehtinyt Suomessa lapsia tehdä.

Mutta antaa Willimiehen jatkaa: Toinen pennuista kuitenkin seurasi pian emäänsä, mutta toinen kasvoi ja vahvistui saaden nimekseen Popi. Siitä tuli koko komppanian maskotti. Se seurasi isääni kaikkialla. Kun pataljoona siirtyi Libauhun, sai Popi tottua myös saksalaiseen kasarmikomentoon. Syksyllä samana vuonna kun pataljoona jälleen oli siirretty Riianlahden rannikkoasemiin, suorittivat jääkärit harvassa olevien tukikohtien välillä partiointia. Täällä kuulemani mukaan Popi oli kerran pelastanut partion ilmaisemalla mu-

rinallaan vihollisen läheisyyden ja saaden jääkärit valppaiksi. Muuten he olisivat kävelleet päin suurehkoa vihollisosastoa.

Jääkärien tullessa kotimaahan 25.2.1918 seurasi Popi mukana. Kansalaissodan eri vaiheissa se kuljeskeli isäni mukana. Samalla se kiintyi kovasti isompiin nelijalkaisiin, sillä isä palveli ratsuväessä. Rauhan tultua ja ratsuväen aikanaan kotiuduttua Lappeenrantaan, tuli tästä samalla Popinkin kotikaupunki. Saksassa se oli jo tottunut, että kasarminaitojen ulkopuolelle ei saa mennä ilman saattajaa (siellä oli kasarmialueet ympäröity korkealla tiiliaidalla), niin se ei täälläkään mennyt aidan ulkopuolelle omin luvuin. Talleissa ja kasarmeissa se viihtyi hyvin. Kaulapannassaan se kantoi pienoisyjääkärimerkkiä ja sen tunsiko varuskunta. Varusmiehet nimittivät sitä jääkäri Popiksi, ja tekivät sille sen ilmestyessä paikalle talli- ja tupailmoituksia, joihin Popi vastasi iloisesti haukahtaen ja heilauttamalla häntäänsä.

Vesikauhu koitui Popin kohtaloksi

Talvella v 1925 raivosi kaupungin koirissa vesikauhu, ja oli annettu määräys pitää koirat kiinni, ja että kaikki irrallaan olevat koirat sai ampua ja niinpä se koitui Popin kohtaloksi. Sitä ei pantu kiinni, koska se ei ollut siihen tottunut ja luotettiin että se ei poistu kasarmialueelta. Kuitenkin

Hautajaisissa Popin arkkua kantoi neljä aliupseeria.

eräänä päivänä se löydettiin ammuttuna kasarminaidan vierestä, josta eräs ratsumies kantoi sen kotiin.

Jääkäri Popille järjestettiin sotilalliset hautajaiset. Sen mustaa arkkua kantoi neljä aliupseeria. Kunniajoukkue oli RvAUK:sta ja soitto-kunta soitti surumarssia Popin alkaessa viimeisen matkansa. Jääkärimarssin soidessa se sitten laskettiin hautaan. Tuo hautapaikka on edelleen löydetävissä täältä kasarmialueelta. Luulen, että tuon koiran hautaaminen on ollut ainutlaatuinen tapaus maassamme. Hautaus tapahtui 29.3.1925

Toinen versio Popista

Tässä HeiHoplaa-sivuston kertomus: Popi-koira syntyi vuonna 1916 itäisessä Saksassa. Koiranpennun äiti katosi sodassa Venäjän puolelle. Pennuista ainoa eloon jäänyt oli Popi. Jääkäri Pahkajärvi määrättiin Popin hoitajaksi. Pahkajärvi menehtyi varti-ossa, mutta Popi selvisi säikähdyksellä vaarallisesta välikohtauksesta. Popi oli jääkäripataljoonan mukana so-

Popin hautakivi.

dassa talvella vuonna 1917. Se makasi pienessä korissa kenttäkeittiön päällä.

Suomessa Popi näki ja koki Vaasan, Oulun, Kuopion, Nurmeksen ja Joensuun, joiden jälkeen se oli Lappeenrannassa, Kuopiossa ja Hämeenlinnassa. Karjalan ratsujääkäri-rykmentin kanssa se muutti vapaus-sodan jälkeen pysyvästi Lappeenran-taan. Ennen Suomeen tuloaan Popi oli seurannut Saksassa perustettua ratsuosastoa.

Popi oli hyvä sotilas. Vääpeliksi se korotettiin Joensuussa. Taisteluharjoituksissa Popi oli aina mukana. Pitkillä matkoilla Popi väsyi joskus niin totaalaisesti, että se pääsi satulataskuun tai konekiväärikärryille keräämään voimia. Popi eli koko elämänsä sotilaiden keskellä ja siihen oli kehkeyt-nyt leppymätön viha siviilejä kohtaan.

Popi loukkasi jalkansa pahasti, eikä se voinut osallistua 27.3. taisteluharjoituksiin, vaan se jäi kasarmille leppäämään. Komendantin käskystä se oli toimitettu poliisilaitokselle. Syynä tähän oli Popin esiintyminen ilman kuonokoppaa. Poliisilaitokselle Popin elämä päättyi traagisesti.

Koko prikaati suri kuultuaan, et-tä lajissaan ainoa jääkärisankari oli kuollut. Popi-koira haudattiin sireeni-

Popin hauta on päiväkodin pihassa syreenipensaiden siimeksessä.

majan keskelle prikaatin sairastallin läheisyyteen. Jääkäri Popin hautajai-set pidettiin 29.3.1925 ja muistokir-joitus sekä valokuva julkaistiin Etelä-Savo -lehdessä 2.4.1925.

Siinä jääkärikoira Popin elämän-tarina. Pari seikkaa jää ainakin vielä tässä vaiheessa mysteeriksi. Toinen on tuo Popin hautakivi ja siinä oleva laatta. Onko ne sijoitettu paikalleen saman tien vai onko ne myöhempää perua? Itse ainakin uskon, että ne on sijoitettu paikalleen jo vuonna 1925 heti hautajaisten jälkeen.

Popin hauta on edelleen olemassa. Se oli silloisen Lappeenrannan varus-kunnan sairastallien läheisyydessä. Nyt tuo paikka on päiväkodin sulje-tulla pihalla, syreenipensaiden keskel-lä. Muistolaattaan on kaiverrettu koi-ran kuva ja teksti ”JÄÄKÄRI ’POPI’ / SYNT. SAKSAN ITÄRINTAMALLA / 1916 / KUOLLUT 29.3.1925”. ■

Jääkärin rakkaus

Musiikillinen teatteridraama ensi-illassa

Teksti Raimo Vertainen

Kahden vuoden työ huipentui 8. helmikuuta Kokkolan Talviharmonikka-festivaalin ensi-iltaan. Musiikillinen teatteridraama toi lavalle kuvitteellisen jääkärin - Arne Holman tarinan. Holman tarinassa matkattiin Kokkolan Öjan jääkärietappituvan kautta meren yli Uumajaan ja siitä Saksaan Lockstedt Lageriin. Rakkauden pettymykset veivät Holman jääkäriksi ja sieltä takaisin Suomeen.

Jääkäriiliikkeen historian oleelliset tapahtumat on kerrottu draaman keinoin, jossa aikakauden musiikki on aivan olennaisessa osassa. Musiikki ja teatteri ovat tässä esityksessä täysin synteisissä keskenään.

Jääkärin rakkaus on samalla historian oppitunti menneistä tapahtumista tuoreella ja vangitsevalla näkökulmalla. Esitys oli Kokkolassa loppuunmyyty, ja tätä esitystä on tarkoitus viedä minne tahansa yleisön nähtäväksi.

Erityisesti tässä maailmantilanteessa on tärkeää tietää ja tiedostaa, mikä on ollut visio itsenäisestä Suomesta. ■

Esitystä voi tilata os: raimo.vertainen@gmail.com

Pieni Jääkäriperinneosasto Merikarvian museossa

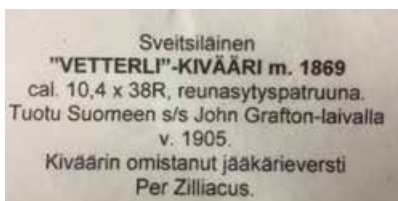
Teksti Hannu Kyrövaara

Satakunnan osasto on rakentanut pienen osaston Merikarvian Veteraanimuseon yhteyteen. Satakunnan osaston puheenjohtaja Hannu Kyrövaara kertoo, että osastoa on rakennettu hiljalleen hyvässä yhteistyössä Merikarvian Veteraanimuseon kanssa.

– Veteraanimuseo kaikkineen on hieno ja laadukas kokonaisuus ker-toen paikallista historiaa hienosti, Kyrövaara kehaisee.

Osastossa on esillä valtaosa jääkäri-eversti Per Zilliacuksen puolison Gunvor Zilliacuksen kirjalahjoituksesta. Kaikkiaan lahjoituksessa oli noin 160 suomen-, ruotsin- ja saksan-kielistä lähinnä jääkäriaiheista teosta. Osastossa on myös näyttävästi Vetterlikivääri, joka on saapunut Suomeen aselaiva John Graftonilla.

Osastossa on myös info/kuvataulut, jotka kertovat aselaiva Equityn käynnistä 1917 Merikarvian edustalla ja sen kunniaksi pystytetyistä Jääkärimuistomerkeistä Veteraanipuistossa ja sekä Revelin saaren muistomerkeistä. Osastossa on tietoa perinneyhdistyksestä sekä kunniakkaasti pienoisjääkärilippu jalustalla. ■

Jääkäritaiteilijat-näyttely esillä Saksan Hohenlockstedtissa ja syksyllä Kauhavan Kaari-galleriassa

Teksti **Hanna Rieck**, Kauhavan kaupungin museointendentti

Suomen jääkärimuseo on tuottanut yhdessä Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen ja Huittisten museon kanssa Pohjois-Saksaan Hohenlockstedtin Museum am Wasserturm -museoon näyttelyn ”Jääkärit kulttuuritoimijoina – esimerkkinä kuvanveistäjä Lauri Leppänen”.

Näyttely on esillä 11.7.25 saakka jääkäreiden koulutuspaikassa, Hohenlockstedtissa. Näyttelyllä juhlistetaan jääkäreiden koulutuksen aloittamista Lockstedtissa 110 vuotta sitten.

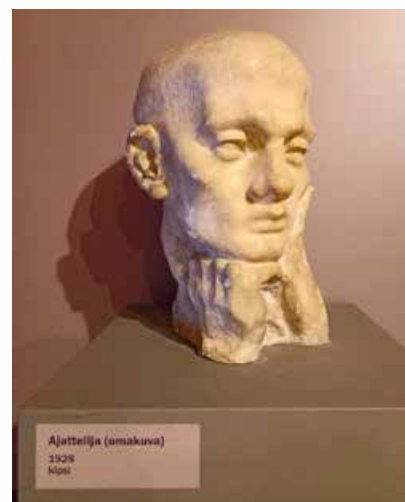
Näyttelyn avajaisia vietettiin juhllisin menoin helmikuun lopussa – tällä kertaa jo 75. ”Finnentag” yhteydessä. Finnentag on perinnejuhlapäivä, johon Suomesta armeijan, reserviläisten ja maanpuolustusjärjestöjen sekä jääkäriliikkeen asiantuntijat ja harrastajat vuosittain osallistuvat yhdessä saksalaisten isäntien kanssa. Tasavuosina juhllaisuudet ovat erityisen komeat. Tällä kertaa perinnetapahtumaan osallistuivat sekä Suomen että Saksan puolustusvoimien komentajat.

Saksan jälkeen näyttely on nähtävissä Suomessa Kauhavalla Kaari-galleriassa tulevana syksynä. Näyttely avautuu syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna, joka on Suomen jääkärimuseon juhlatviikonloppu.

Jääkärimuseo täyttää 30 vuotta ja sitä juhlistetaan **lauantaina 6.9. perinteisen jääkäriseminaarin yhteydessä.**

Jääkäritaiteilijat-näyttely on katsaus kulttuurin ja taiteen merkityksestä myös vaikeina aikoina. Koulutusjaksot ja etenkin rintama-ajat olivat rankkoja. Silti miehillä riitti aikaa ja voimia myös henkisiin harrastuksiin. Jääkäripataljoonassa palveli alusta

**Näyttely on esillä
Kaari-galleriassa
6.9.–31.10.2025**

Ajattelijä, Lauri Leppänen 1928.

Näyttely Hohenlockstedtissa.

lähtien eli vuodesta 1915 huomattava määrä taiteilijoita ja kulttuuria harrastavia sotilaita. Osa oli ammatillaisia ennen koulutukseen lähtöä, osa valitsi taiteilijatiensä myöhemmin. Kirjailijoiden, runoilijoiden, säveltä-

jien ja kuvataiteilijoiden lisäksi pataljoonassa oli oma orkesteri ja kuoro! Näyttelyssä on pääroolissa pataljoonan kuuluisin taiteilija: kuvanveistäjä, jääkärikapteeni Lauri Leppänen. Hänet tunnetaan etenkin jääkäri- ja

sotilasaiheisista veistoksistaan. Mutta heitä oli monia muitakin, mm. Kaarlo Lamminheimo, Akseli Einola, Heikki Nurmio, Sam Sihvo...

Kuvanveistäjä, jääkärikapteeni *Lauri Leppänen (1895-1977)*

Lauri Leppänen Jääkäripatsas-veistoksensa äärellä vuonna 1936

Lauri Leppänen valmistui Taideteollisuuskoulusta kuvanveistäjäksi 1914 ja jatkoi opintoja Suomen Taideyhdistyksen piirustuskoulussa. Hänen ensiesiintymisensä oli Taideyhdistyksen kevätnäyttelyssä 1914.

Sota keskeytti taideuran. Isänmaallisessa innostuksessa Leppänen liittyi vapaaehtoisena sotilaskoulutukseen Lockstedtissä ja jääkäripataljoona 27:n 1. Komppaniaan 12.1.1916. Hän palasi jääkärien pääjoukon mukana Suomeen, Vaasaan 25.2.1918.

Leppänen osallistui armeijan toimintaan ja suojeluskuntatoimintaan, mutta jatkoi jo 1920-luvulla myös taiteilijauraansa.

Leppäsen jääkäri vuosilla Saksassa ja aktiivi-upseerijalla kotimaassa on väistämättä vaikutusta hänen laajaan sankarimuistomerkkituotantonsa. Sankaripatsashankkeet olivat Suomessa kuvanveistäjien suurtyöllistäjiä. Leppästä pidettiin itseoikeutettuna jääkärien kuvaajana. Pääosa hänen taiteestaan on Suomen sotahistoriaan liittyviä muistomerkkejä.

Leppänen tunnetaan parhaiten 1940-50-lukujen sotilasaiheisista veistoksistaan ja laajasta mitalitaiteestaan. Hänen tärkeä monumenttinsa Vaasan Jääkäripatsas vuodelta 1958 siirrettiin kaikkien ulottuville Arabian tuottamina keraamisina jääkäripatsaina.

Lauri Leppänen huomioidaan yhtenä Suomen taiteen keskeisimmistä kuvanveistäjistä.

Suomen jääkärit kulttuuritoimijoina – esimerkkinä kuvanveistäjä Lauri Leppänen 2.3.–11.7.2025

Aimo Jaatisen karikatyyri
vuodelta 1919

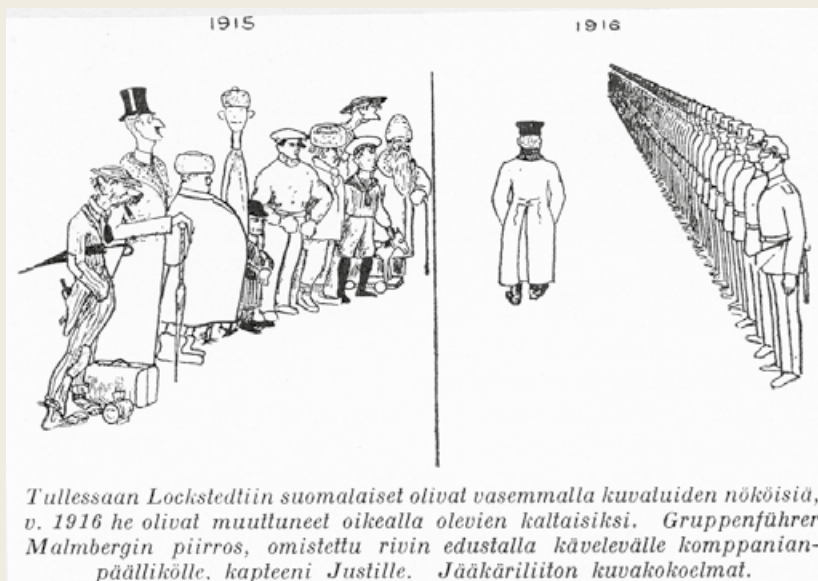
Kesken ensimmäistä maailmansotaa, helmikuun 25. päivänä 1915, ensimmäiset suomalaiset vapaaehtoiset saapuivat Lockstedt Lageriin. Miehillä oli tavoitteena hankkia sotilaallista koulutusta päämääränään taistella Suomi irti Venäjän tsaarivallasta. Nuorten keskuudesta löytyi myös seikkailumieltä.

Seuraavien vuosien aikana miehiä tuli yhteensä liki 2000 ja heistä muodostui Kuninkaallinen Preussin jääkäripataljoona 27. Saksalaisten rinnalla he taistelivat itärintamalla. Suomeen nämä jääkärit pääsivät palamaan helmikuussa 1918. Siellä he olivat etulinjassa vapauttamassa juuri itsenäistynyttä kotimaataan venäläisistä.

Jääkäreiden joukossa oli nuoria miehiä kaikista kansanluokista: oli ylioppilaita, opiskelijoita, työmiehiä, maanviljelijöitä, merimiehiä, kirjailijoita, säveltäjiä ja kuvataiteilijoita. Sota ja vuodet Saksassa eivät lamaannuttaneet taiteilijoita: he jatkoivat uraansa sodan jälkeen. Moni myös kehittyi taiteilijaksi kaikkien kokemusten jälkeen.

Jääkäritaiteilijoita oli useita ja eri tasoisia. Heistä eniten Suomen taiteeseen vaikuttanut taiteilija oli kuvanveistäjä Lauri Leppänen.

Jääkärisäätiö on tuottanut yhdessä Suomen jääkärimuseon ja Huittisten museon kanssa Hohenlockstedtiin näyttelyn, joka keskittyy Lauri Leppäsen (1895–1977) taiteeseen, mutta kertoo samalla myös muista jääkäritaiteilijoista.

Lauri Malmbergin karikatyyri
vuodelta 1916

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ry:n kesäpäivät

Helsinki-Uudenmaan Osasto toimeenpanee yhdistyksen kesäpäivät 16.–17.8.2025 Tuusulassa ja Helsingissä

Tapahtuma alkaa lauantaina 16.8.2025 klo 10.00 Tuusulassa Keski-Uudellamaalla. Ilmoittautuminen tapahtuu ja aloituskahvit juodaan Lottamuseossa osoitteessa Rantatie 39, Tuusula. Saamme siellä myös lyhyen opastuksen museoon.

Sen jälkeen on kulttuurihistoriallista nähtävää Tuusulan Museotien varrella. Aloitamme vierailemalla Jean Sibeliuksen taiteilijakodissa Ainolassa, jossa säveltäjän haudalla pidetään hänelle kunnianosoitustilaisuus. Kaartin soittokunnan kokoonpano esittää musiikkia muun muassa Jääkärimarssin.

Bussilla siirrymme rauhallisesti museotietä pitkin pysähdellen keskeisissä historiallisissa kohteissa asiantuntijaoppaan kertomusten saattelemana.

Lounas tarjoillaan Ravintola Kerhossa, joka on Ilmatorjuntarykmentin entinen upseerikerho. Sen jälkeen tutustutaan vaikuttavaan Ilmatorjuntamuseoon, jossa on myös jääkärien historiaa, ja lopuksi nautitaan munkkikahvit.

Matkalla kohti Gustavelundin majoituspaikkaa poiketaan Tuusulan vanhalla hautausmaalla jääkärien ja Mannerheim-ristin ritarien haudoilla. Gustavelundissa on tarjolla vielä kevyt iltapala kaikille. Yöpyminen on mahdollista omakustanteisesti 104 €/1hh tai 134 €/2hh.

Sunnuntaina 17.8. lähdetään bussilla klo 8.00 kohti Helsinkiä. Siellä käymme keskeisimmillä jääkärikohteilla, kuten entisessä Kassahuonessa, Jääkäripaadella sekä katsomassa muutamia muita merkittäviä rakennuksia. Tapahtuma päättyy kahveihin klo 12.00.

Kustannus henkilöä kohden (pl. majoitus) on 90 € ja museokortin omistavilta 70 €.

Tule mukaan mielenkiintoiseen tapahtumaan ja **ilmoittaudu sähköpostitse 30.6.2025 mennessä** osoitteeseen hki-uusimaa@jp27.fi. Ilmoittautumisen yhteydessä mainitse millä tavalla saavut paikan päälle, sekä mainitse mikäli sinulla on museokortti käytettävissä. Osallistumismaksut tulee olla Osastomme tilillä viimeistään 2.7.2025.

IBAN: FI96 5780 0720 7187 79

Toivottavasti näemme suurella joukolla luonnonkauniissa Tuusulan maisemissa!

Suomen jääkärimuseo 30 vuotta

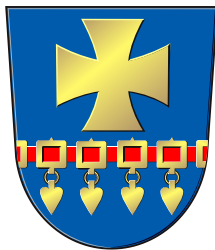
Juhlapäivä ja 27. jääkäriseminaari lauantaina 6.9.2025 Kauhavalla

Päivän ohjelma

Suomen jääkärimuseo, Jääkärintie 80, 62420 Korttesjärvi ja galleria Kaari, Kauppatie 88, 62200 Kauhava ovat avoinna klo 10.00–17.30. Päivän aikana opastuksia.

- 10.00–12.00 **Vastaanotto ja juhlamalja Suomen jääkärimuseossa,**
Jääkärintie 80, 62420 Korttesjärvi
Soppatykki museon edessä
- 12.30–13.30 **Jääkärit kulttuuritoimijoina – esimerkkinä kuvanveistäjä**
Lauri Leppänen- näyttelyn avajaiset Kaari-galleriassa, Kirjasto- ja museo-
rakennuksessa, Kauppatie 88, 62200 Kauhava
- 13.00–14.00 **Kahvitarjoilua Lentohotellin ravintolassa,** Loppusuora 7, 62200 Kauhava
- 14.00–16.00 **27. jääkäriseminaari ja Suomen jääkärimuseon 30-vuotisjuhla,**
Lentohotellin ravintola, Loppusuora 7, 62200 Kauhava
Esitelmöitsijöinä Kannuksen kaupunginjohtaja FT Jussi Niinistö ja
FT Tuomas Hoppu
Musiikkiesityksiä

Järj. Kauhavan kaupunki, Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ry ja Suomen jääkärimuseon ystävät ry.

Jääkäreiden osuudesta talvisodan divisioonan- ja rykmentinkomentajina

TEKSTI: Heikki Lehtonen

Tarkennuksia Parolen marrakuun numerossa (4/2024) esitettyihin tietoihin:

Sivun 7 Puolustusvoimain komentajan tervehdyksessä kirjoitetaan, että talvisodassa kaikki suomalaisten divisioonien komentajat olivat jääkäreitä. Tästä teki kuitenkin poikkeuksen 21. Divisioonan komentaja, eversti Niilo Hersalo, jonka tausta oli suojeluskuntajärjestö sekä Weimarin Saksassa suoritettu yleisesikuntakoulutus. Hersalo jatkoi divisioonankomentajana myös koko jatkosodan ajan, nyt 15. Divisioonassa. Hänet ylennettiin kenraalimajuriksi vuonna 1942.

Sivun 11 artikkelissa *Jääkäriiliike* näkyy edelleen kirjoitetaan talvisodan rykmentinkomentajien olleen yhtä poikkeusta lukuunottamatta jääkäreitä. Ei-jääkäreiden osuus oli kuitenkin suurempi. Käymällä läpi löytämäni 28 talvisodan jalkaväkirykmenttiä (lähteinä *Suomen jääkäreiden elämäkerrasto 1975*, *Kadettiupseerit 1920–1985* sekä Wikipedia), löysin seitsemän, joiden komentajat eivät olleet saaneet jääkärikoulutusta:

JR 11 – everstiluutnantti K. Inkala, Kadettikoulu, Sotakorkeakoulu

JR 13 – everstiluutnantti K. Vaala, Tykistökoulu, Sotakorkeakoulu

JR 16 – everstiluutnantti A. Pajari, suojeluskunta, Kadettikoulu ulkopuolisille, Sotakorkeakoulu

JR 32 – everstiluutnantti A. Kiira, Kadettikoulu, Sotakorkeakoulu

JR 34 – everstiluutnantti W. Teittinen, suojeluskunta, Sotakorkeakoulu

JR 35 – everstiluutnantti H. Kinnunen, Kadettikoulu, Sotakorkeakoulu

JR 69 – everstiluutnantti K. Raunio, Kadettikoulu, suojeluskuntien komentajakurssi

Näin ollenkin jääkäreiden osuus talvisodan jalkaväkirykmenttien komentajista oli 75 prosenttia. Kenttätykistörykmenttien tilannetta en tarkistanut.

Jätän kentän avoimeksi muille hiustenhalkojille korjausten korjauksia varten.

Kiehtova kuvaus Suomenlahden vedenalaiselta sotanäyttämöltä

Sodan sumua

**Ensimmäinen maailmansota
Suomenlahdella**

Juha Flinkman – Jouni Polkko

320 sivua. John Nurmisen säätio
2024

Tutkimussukeltajat Juha Flinkman ja Jouni Polkko kertovat teoksessaan ensimmäisen maailmansodan vaiheista Itämerellä ja Suomenlahdella. Merenpohjaan päätyneiden sota- ja kauppalusten tarinat avautuvat arkistojen ja sukellustyön kautta.

Suomenlahden välkkyvän pinnan alla on mittaamaton määrä historiaa, johon ei tavallinen historian harrastaja pääse käsiksi.

Kirjan tekijät ovat koonneet hyvin tietoa arkistoista. Muhkean teoksen sivuilta välittyy hyvin silloinen sodankäynti meriolosuhteissa niin kesällä kuin talvellakin. Itämeri ja Suomenlahti tulevat tutuiksi taistelualueina erikoisolosuhteineen.

Kirja antaa selkeän kokonaiskuvan merisodasta lähivesillämme

Perusteellista arkistotietoa täydentää ja elävöittää osuus, joka kertoo tutkimusryhmä Badewannen pinnanalaisesta tutkimustyöstä. Kirja tarjoaa mielikuvitusta kiehtovaa kuvamateriaalia sota-alusten hyllyiltä. Vedenalaiset löydöt yhdistettynä tapahtuma historiaan antavat ainutlaatuisen kuvan ajan traagisista tapahtumista.

Elävä kuvaus. Enemmän uutta tietoa, kuin sotahistorian kirjoissa yleensä. Tätä suosittelen ehdottomasti.

J–V Kaarnakari

Nuoruutta, morsetusta, sota, rakkauttakin

Kuulinko oikein – ti taaa ti

Seppo Sisättö

318 sivua. Seppo Sisättö. Books on Demand 2024

Työskentelin 1970-luvun lopulla MTV:n Erikoistoimituksessa, mutta en paljoa tiennyt tohtori Seppo Sisätön töistä samaisessa yrityksessä. Hän tuli tunnetuksi pamfletistaan ”Operaatiollatutkimus”, jolla arvosteli sosialistisävytteistä tieteentekoa Suomessa. Hän oli MTV:ssa lobbaamassa viestintämme totalitarismin lopetusta maassamme: kohta radio- ja tv-uutislähetysten monopoli hajosi. Nykynuoret eivät ymmärrä laisinkaan tuon ajan ummehtunutta uutiskäytäntöä.

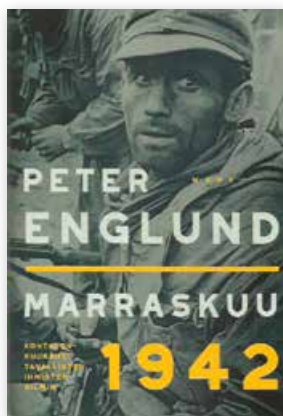
Nyt Sisättö on toteuttamassa seuraavaa elämätehtäväänsä: viettää päiviään radioamatöörinä ja kirjoittaa. Sotaa ja romantiikkaa sisältävä ”Kuulinko oikein ti taaa ti” on tarina kahdesta nuoruudessaan tutustuneesta, joita yhdistää pilkahdus morsetuksen muistosta. Maailma vie heidät erilleen. Toisen keskushenkilön, Reetan tie vie keskelle Espanjan sisällissotaa. Kuva-

ukset 1930-luvun risaisesta Espanjasta ovat monelle uutta, etäistä. Maa oli eri puolilta sotaan sekaantuneiden intres-siryhmien temmelyskenttä. Ennen kirjan loppua lukija saa vihjeen ratkaisusta, viitteen jo jatko-osasta, jota Sisättö on viimeistelemässä.

Entisistä MTV:n tunnetusta henkilögalleriasta on muotoutunut kaksi innostunutta kirjailijaa: Sisätön lisäksi entisen perhetoimituksen tuttu Pirkko Jäppinen, nyk. Koskenkylä. Molemmat ovat saaneet vakavalaatuisen kirjoitussyndrooman. Kumpaisenkin taitojen julkitunnustamista saa kuitenkin odottaa. Perinteisten kustannustalojen ulkopuolelta ilmaantuvat kirjailijat – omakustantajat – kun joutuvat elämään ”virallisen” auktorisoinnin puutteessa.

Markku Jokipii

Toinen maailmansota kosketti kaikkia maanosia

Marraskuu 1942

Kohtalonkuukausi tavallisten ihmisten silmin

Peter Englund:

507 sivua. WSOY 2022

Toinen maailmasota kääntyi kohti Saksan ja Japanin tappiota marraskuussa 1942. Stalingradiin edenneet saksalaiset jäivät eristykseen ja Rommelin voitot Pohjois-Afrikassa kääntyivät tappioiksi. Tyynellä merellä päättyi japanilaisten eteneminen.

Kirjan tavalliset ihmiset tarkoittavat paitsi sotilaita sodan eri osapuolilta myös siviileitä, enemmänkin naisia eri puolilta maailmaa. Amerikkalaisen perheenäidin murheena oli säännöstely ja sodan naiskohtaloiden karmeinta kastia edustavat japanilaisten kenttäbordelleihin kaapatut nuoret korealaisnaiset.

Sotilaiden kohtaloista kerrotaan itärintamalta niin saksalaisten kuin neuvostoliittolaistenkin puolelta. Tyynen meren saarten taisteluita kuvataan niin

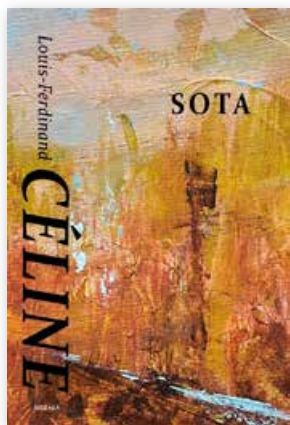
japanilaisten kuin amerikkalaisten sotilaiden kokemana. Onpa mukaan päässyt suomalainenkin soturi, Syvärillä taistellut suomenruotsalainen Kurt West.

Englund elävöittää tarinaa myös esittelemällä henkilöt sekä minkälainen oli heidän kohtalonsa tuon marraskuun 1942 jälkeen.

Tämä kaksi vuotta vanha kirja tarttui vaatteisiin marketin ale-hyllystä. Englund osoittaa, kuinka laajalti sota vaikutti ihmisten elämään eri maanosissa. Sitä konkretisoivat vielä kartat, jotka osoittavat, mistä päin maailman sadat lyhyet kertomukset tulivat.

Jukka Knuuti

Haavoittuneen sotilaan synkkä tarina I maailmansodassa

Sota (Guerre)

Louis-Ferdinand Céline
Suomentanut Ville Keynäs

155 sivua. Siltala 2024

Näinä tiiliskiviromaanien aikana on suorastaan virkistävää lukea vain 155 sivun mittainen lyhytromaani. Suppeudestaan huolimatta ”Sota” kertoo riittävän selvästi ja naturalistisesti ensimmäisen maailmasodan länsirintaman kurjuudesta.

Tarina perustuu ranskalaisen kirjoittajan yli sata vuotta kateissa olleisiin papereihin. Romaani alkaa, kun kertoja makaa verissään kasvot Flanderin mudassa ja sitten harhailee apua etsien. Käsi on pahasti haavoittunut ja korvien välissä soi jatkuva meteli: ”Sain sodan pääni sisään ja se jäi sinne.”

Kertoja hoipertelee houreisena tuhotussa maisemassa, kunnes pääsee sairaalaan. Siellä hän joutuu haavoittuneita seksuaalisesti hyväksi käyttävän hoiturin kynsiin.

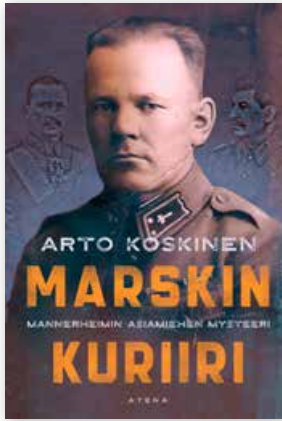
Hän ystävystyy toisen haavoittuneen kanssa, joka hankkii sairaalakaupunkiin Pariisista ”vaimonsa”, joka on prostituoitu. Mitään kaunista tarinassa ei ole. Päähenkilö joutuu kuulusteluihin, kun selvitetään tuhoutuneen joukon mukana olleen sotakassan kohtaloa.

Ystävän tarina oli karu. Riidan seurauksena tämän vaimo paljastaa, että sotilas on ampunut itseään käteen päästäkseen pois rintamalta. Näin hän päätyy telotusryhmän eteen, mutta päähenkilö saa lopulta mitalin.

Todella synkkä kuva sodasta ja sen uhriksi joutuneista sotilaista.

Jukka Knuuti

Mannerheimin ja Stalinin yhteydenpito: totta tai sepite – silti lukemisen arvoista

Marskin kuriiri Mannerheimin asiamiehen mysteeri

Arto Koskinen

266 sivua. Atena 2024

Uskotteko? Metsätyömies, armeijan palveluksessa ollut Vilho Tahvanainen julkaisi vuonna 1971 kirjan ”Erikoistehtävä – Mannerheimin salaisena asiamiehenä 1932–1945”. Hän tapailee itseään C. G. E. Mannerheimia ja presidentti P.E. Svinhufvudia. Hän piti salaisia radioyhteyksiä ja toimi kirjekuriirina Kremltiin.

Osa uskoo, asiantuntijat ovat leimanneet sen taitavasti laadituksi fiktioksi. Yleisradiolle aiheesta podcastin laatinut Arto Koskinen tutkailee uutuudessaan Tahvanaisen kirjaa. Hän erittelee kuvailtuja radiolaitteita, päivämääriä, henkilöiden tapaamisia ja ko. hetkiin liitettäviä todistettavia faktoja. Koskinen havaitsee Tahvanaisen seikkailutarinan yksityiskohdiltaan ratkaisevissa kohdissa puutteelliseksi. Silti mieli tekee nyökätä ruotsalaisen

Kent Zetterbergin esittämään: ”..kuulemme tässä kirjassa Mannerheimin äänen kuin usvan läpi, ja se sanoo, että kaikki suurvallat huijasivat Suomea talvisodan eri vaiheissa”.

Kiehtovaksi peruskysymykseksi jää: jos Stalin ja Mannerheim olisivat olleet yhteyksissä? Selittäisikö se, ettei Muurmannin rataa katkaistu, Leningradin tuhoamiseen osallistuttu, avainhenkilöitämme ei teloitettu, maata miehitetty, vieläpä Mannerheimille synninpäästö? Teoksesta ei ole suosituttu ottamaan uutta painosta, mutta Arto Koskinen tulee nyt esitelleeksi sen perinpohjaisesti sekä muut merkittävät Tahvanaisen jälkeensä jättämät käsikirjoitukset, joihin Suomessa suhtauduttiin kuin myrkkyyne.

Markku Jokipii

Miksi ammuttuja naisia väitettiin venäläisiksi ?

Valehtelua, vakoilua ja valtiollista vaikuttamista

Markku Mantila, Jouni Mölsä

268 sivua. Docendo 2024

Kaksi valtiollisen viestinnän huippuasiantuntijaa, Valtioneuvoston viestintäjohtajana toiminut Markku Mantila sekä entinen presidentin viestintäpäällikkö kertovat, miten vääristeltyä ja valheellista informaatiota levitetään ja mihin sillä pyritään.

Yhtenä esimerkkinä he käyttävät Imatran ampumatapausta joulukuussa 2016. Nuorehko mies ampui kolme ravintolasta poistuvaa naista. Selvää motiivia veriteolle ei löytynyt. Ampuja oli kärsinyt mielenterveyden ongelmista ja ollut terapiassa. Joku tuntematon taho julkaisi tapahtuman sosiaalisessa mediassa muodossa, että uhrin olivat venäläisiä ja ampunut ollut Puolustusvoimien palveluksessa. Sama tarina julkaistiin kolmella kielellä: suomeksi, englanniksi ja venäjäksi. Väärän tiedon lähteet olivat arvioineet,

että suomalainen upseeri ampumassa venäläisiä naisia uppoaisi hyvin yleisöön ainakin Venäjällä.

Jutuissa vain itse tapahtuma piti paikkansa. Naiset olivat tavallisia imatralaisia eikä ampujalla ollut mitään tekemistä puolustusvoimien kanssa. Kirjoittajat pohtivat, oliko kyseessä yritys luoda Venäjällä mielikuvaa, että rajan pinnassa venäläiset rajan pinnassa Imatralla ovat vaarassa ja saattaisi olla syytä puuttua asiaan aseine.

Tapahtumahetkellä ei tullut mieleen, että tapahtunut olisi ollut vaaraksi Suomen turvallisuudelle. Mutta Venäjän Ukrainan hyökkäyksen jälkeen asiaa voi ajatella toisin, pohtivat kirjoittajat.

Jukka Knuuti

JÄSENPAVELUN MYYTÄVÄT TUOTTEET

	Hinta		Hinta
Liput ja standardit		Kirjat	
Perinneyhdistyksen pienoislippu	60	Jääkäreiden elämäntyö -Itsenäisyyden puolesta	
Perinneyhdistyksen standaari	30	(suomi, ruotsi, saksa, englanti ja latvia)	10
Onnittelu- ja suruadressit		Muut	
Ilman tekstiä	10	Jääkäreiden testamentti, kehystetty	22
Kirjoitettuna ja toimitettuna	15	Jääkäreiden testamentti, ei kehystä	8
Merkit, mitalit ja korut		Jääkärikynttilä	10
Jääkäripenoismerkki, neula (erillisellä hakemuksella)	110	Jääkärimuki	10
Jääkäripenoismerkki, riipus (erillisellä hakemuksella)	110	Puukko, käyttö	80
Perinneyhdistyksen jäsenmerkki	15	Puukko, lahja	150
Verestänne versoi vapaus- mitali	10	Jääkärihautamerkki	90
Fallna för friheten- mitali	10	Jääkäripenoispatas (erillisellä hakemuksella)	300
Hopeiset 27-kalvosinapit	160		
Hopeinen 27-riipus ketjulla	160		
Hopeinen 27-kravattineula	160		
Hopeinen 27-rintakoru	160		

Tilaukset Jääkärikansliasta: Döbelninkatu 2, 00260 HELSINKI • Puh. 050 377 8845 (myös tekstiviestit) • sposti: kanslia@jp27.fi
Toimitamme tuotteet kerran viikossa. Hintoihin lisätään postikulut.

PAROLE

www.jp27.fi

Päätoimittaja – Chfredaktör

Mikko Ilkko
parole.lehti@outlook.com
Taitto Kirsi Rasinen

Lehti ilmestyy 4 numeroa vuodessa: maalisk., kesä-, syys- ja joulukuun alussa.

Hinta 20 €/vsk
4 numerus i året, 20 €/ärg

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ – JÄGARSTIFTELSEN

Puheenjohtaja – Ordförande

Laatikainen Pertti

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Jordan Kari

Asiamies – Ombudsman

Eklin Jukka

Jäsenet – Medlemmar

Berg Marjatta

Elomaa Juhani

Heiskanen Kari

Häyry Tomas

Jaakkola Janne

Kesseli Pasi

Tavalla Arvi

Välimäki Pasi

JP27:n perinneyhdistys ry FÖRENINGEN JB27:s TRADITIONER rf

Hallitus – Styrelse

Puheenjohtaja – Ordförande

Valtonen Vesa, PY

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Hakkarainen Arno, HKI-UUS

Jäsenet – Medlemmar

Ahokas Kari, P-P ja KAI

Hakola Terhi, E-P

Kyrövaara Hannu, SAT

Latvala Raimo, VAA

Lerkki Seppo, V-S

Miettinen Helena, HKI-UUS

Sillanpää Pekka, HKI-UUS

KANSLIA: tiistai ja torstai 9.00–15.00, muutoin sopimuksen mukaan. Va toiminnanjohtajan Pertti Ruotsalaisen tavoittaa 31.7.2025 saakka kanslian numerosta 050 377 8845 ja sähköpostitse kanslia@jp27.fi. Sen jälkeen tehtävässä jatkaa toiminnanjohtajana Marko Maaluoto.

Kansliet: tisdag och torsdag 9–15, andra tider enligt överenskommelse. Tf verksamhetsledare Pertti Ruotsalainen kan nås fram till 31.7.2025 via kansliets nummer 050 377 8845 och per epost kanslia@jp27.fi. Därefter fortsätter i tjänsten verksamhetsledare Marko Maaluoto.

Jääkärikanslia on kesälomalla 23.6.–22.7.2025. Kiireettömät tilaukset ym. voi lähettää sähköpostilla kanslia@jp27.fi
Niitä seurataan loman aikana, mutta toimituksessa on syytä varautua viiveeseen.

Jääkäripataljoona 27:n ylennystilaisuus Lockstedtin leirillä 1915–1916.
Kuva: Puolustusvoimat

